Beeld Parkwand

Casus 1: Zone Slurf

Afbeelding 24. Pieter Oosterhuis, 1867. De entree aan de Stadhouderskade, met een dicht opeen geplante parkwand aan de zuidzijde. Het oude hek is een ontwerp van de firma Zocher, net als de opzichterswoning. Links van de woning staat een vrij grote conifeer. GAA.

Afbeelding 25. Jacob Olie, 1896. Zicht vanuit de Slurf in de richting van de Stadhouderskade, met rechts de opzichterswoning. Daarvoor een rond bloemenperk, ook wel ‘het rond van Egas’, genoemd naar Wouter Egas, de eerste opzichter van het Vondelpark. Wouter Egas woonde in de opzichterswoning. Op de achtergrond is het nieuwe hek van Linnemann zichtbaar. Op de hoek bij de entree staat een aantal heesters, rechts daarvan zijn bomen in het gras geplant: tussen de boomstammen door is het hek zichtbaar. GAA.

Afbeelding 26. 1898. De entree vanaf de Stadhouderskade. De entree is opgesierd ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina. De bomen ter weerszijden van het hek hebben een volwassen maat gekregen. Het geheel oogt zeer schaduwrijk. GAA.

Afbeelding 27. Circa 1890. Zicht op het Blindeninstituut vanuit de Slurf. Na de bouw van het instituut wordt de zeer smalle parkwand opnieuw dichtgezet met een heesters/bomenrij, met daarvoor een graszone. Rechts een vak met heesters. In de rijweg staan een paar bomen als solitairen aangeplant. GAA.

Een tramviaduct over het Vondelpark?

Zomer 1913.

Bij het Gemeentebestuur zijn plannen in voorbereiding, tot het maken van een tramverbinding van de Van Baerlestraat naar de Eerste Constantijn Huygensstraat, door middel van een viaduct dwars over het Vondelpark. Daar wij op onze vraag ten stadhuize ten antwoord kregen, dat het ontwerp nog niet gereed was, en wij, in verband met de verschillende meeningen die in de pers tot uiting zijn gekomen, n.l. of een viaduct het park zal ontsieren, àl of niet, toch gaarne onzen lezers in staat willen stellen daarover te oordeelen, hebben wij zelf een teekening gemaakt, die natuurlijk niet volkomen juist is, maar toch een denkbeeld kan geven van „wat het worden moet". Wij reproduceeren daarom hierboven het gedeelte van het Vondelpark tusschen Van Baerle- en 1ste Constantijn Huygensstraat zooals het nù is en hieronder, zooals het volgens de stadhuisplannen ongeveer zal worden.

Afbeelding 28. 1913. Krantenfoto, geeft de toestand van de slurf bij de van Baerlestraat in 1913 weer, met wandelpad, rijweg, graszones, boomgroepen, heestergroepen. Al in 1913 is de gemeente bezig met de eerste plannen voor een viaduct dwars over het park. De redactie van de krant is bang dat een viaduct ontsierend zal werken en doet een suggestie voor een tramviaduct op de onderste foto. Bron: ingekomen- en copieën van uitgaande stukken van de secretaris, Archief Vereniging tot Aanleg van een Rij- en Wandelpark, genaamd Vondelpark, GAA.

Afbeelding 29. 1916. De Slurf in de richting van het Zandpad. In de winter is de omliggende bebouwing goed te zien. In de grasoever staan begeleidende bomen. GAA.

Afbeelding 30. 1960. De heraangeplante Slurf vanaf de Vondelbrug. Met heestergroepen, graszones, solitaire bomen. En een dichte parkwand. GAA.

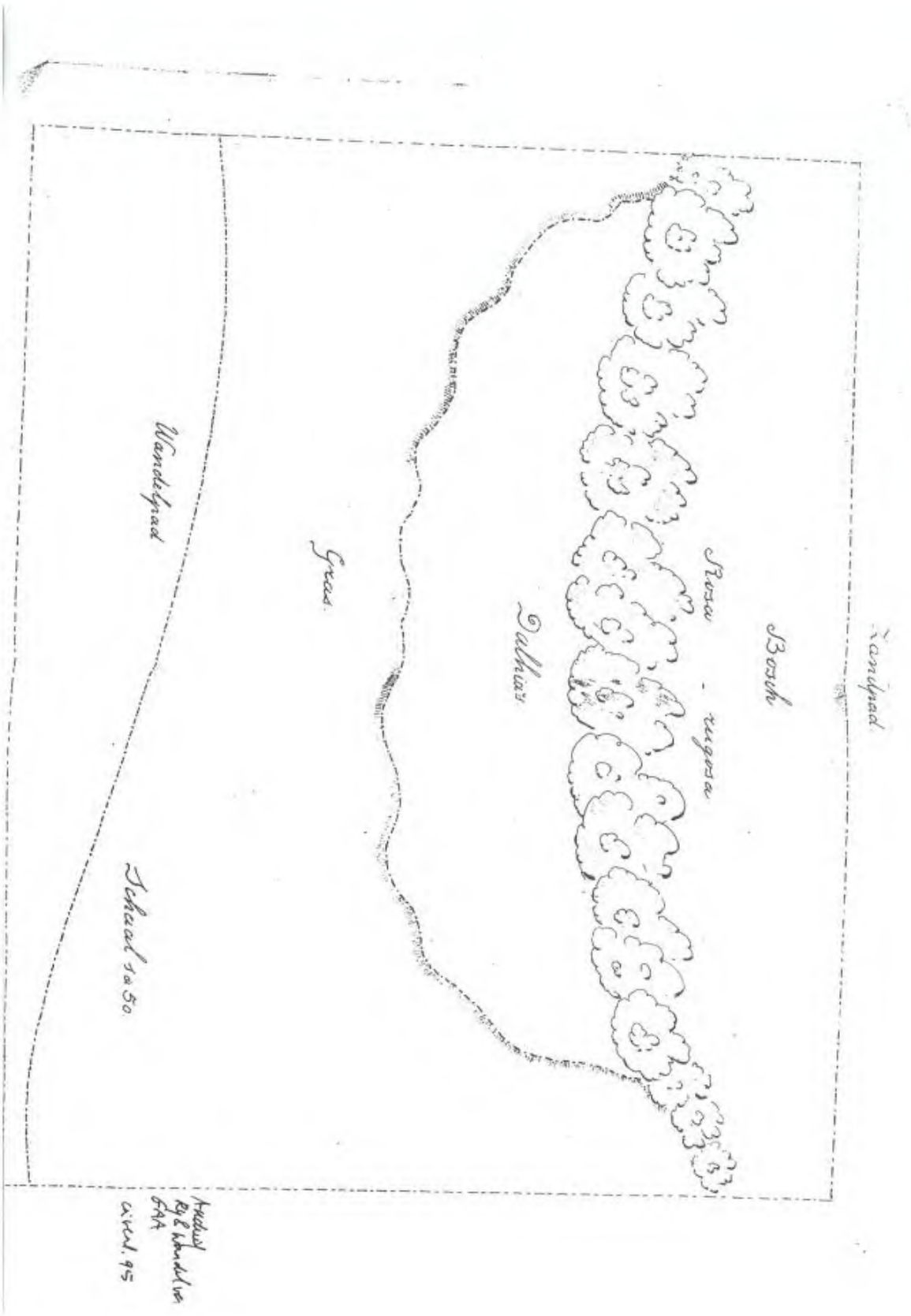
Afbeelding 31. 1967. De fraaie borders met vaste planten aan de noordzijde van de Slurf bij de Koepelkerk. GAA.

Afbeelding 32. 1966. De Slurf in westelijke richting, bij de Vondelbrug, met graszones, heestervakken en een solitaire boom (sierkers). GAA.

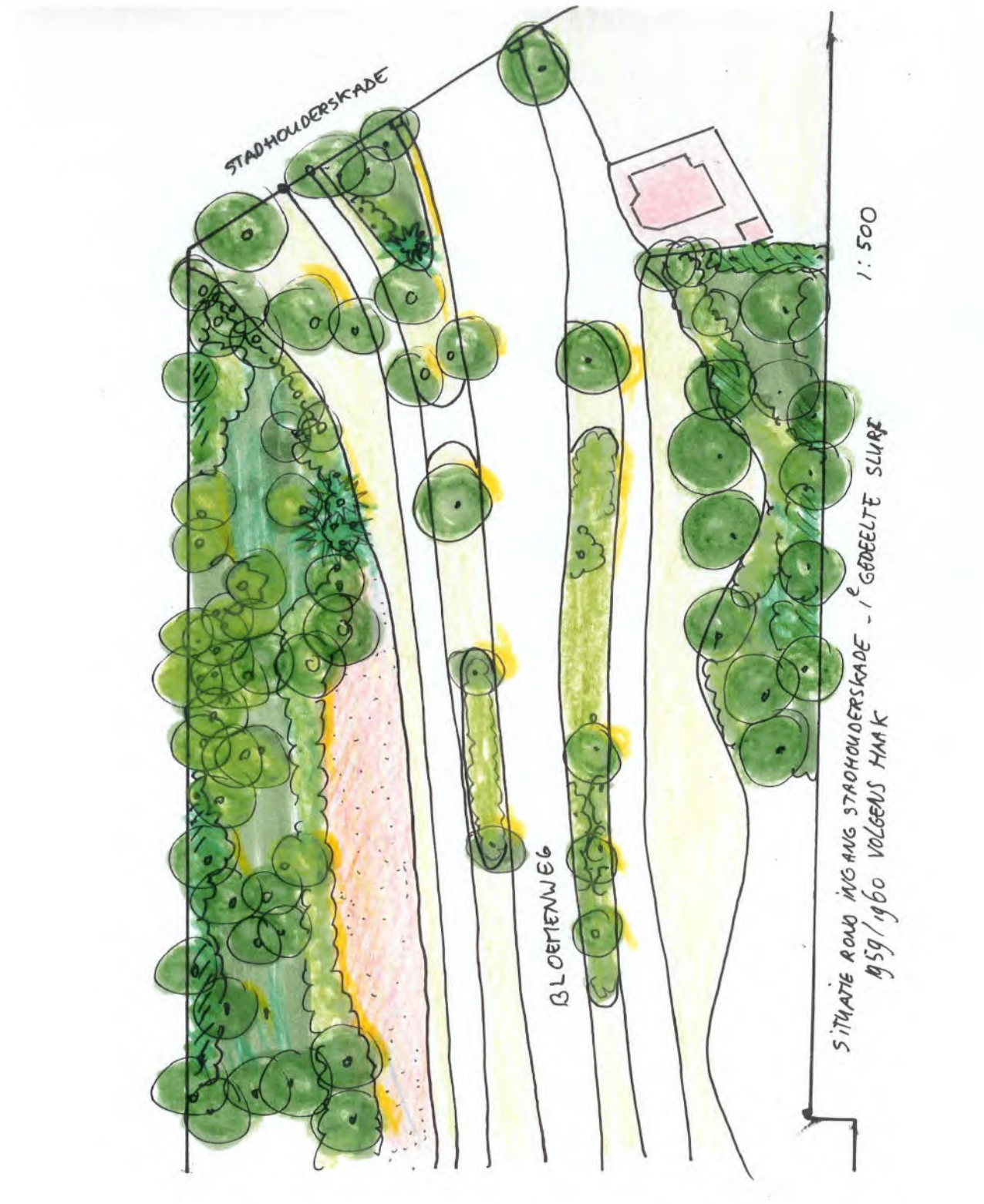

Afbeelding 33. Oktober 2005. “Gat” in de hoogte bij Byzantium, met op de voorgrond hoog uitgegroeide heesters. Foto: auteurs.

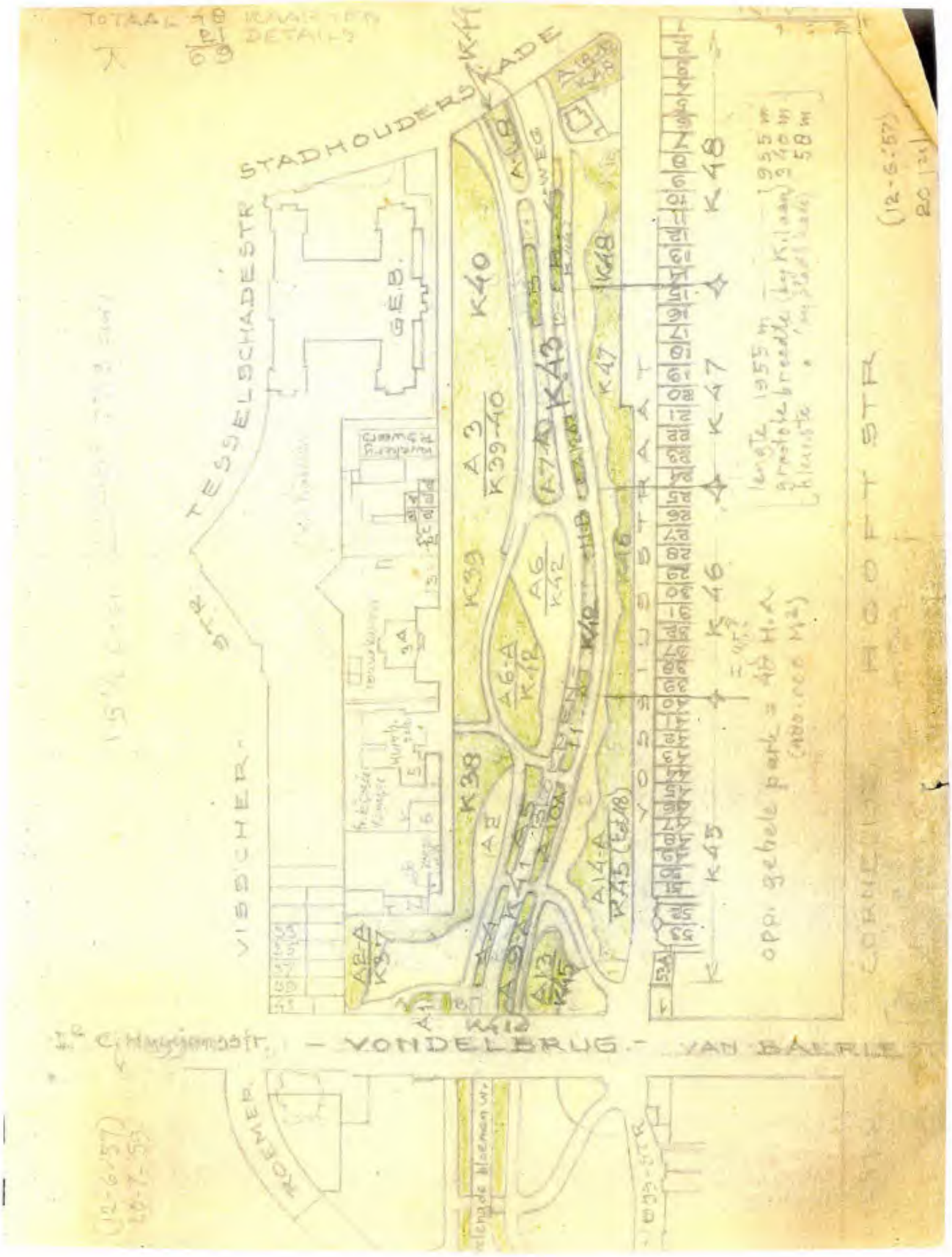

Afbeelding 34. Ongedateerd, geschat circa 1900. Plattegrond van en stuk parkwand bij het Zandpad. De opbouw bestaat uit achtereenvolgens: dichte parkwand, daarvoor een rand van bloemrijke heesters (Rosa rugosa), daarvoor een zomers kleuraccent (Dahlia) en tot slot een graszone. GAA. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

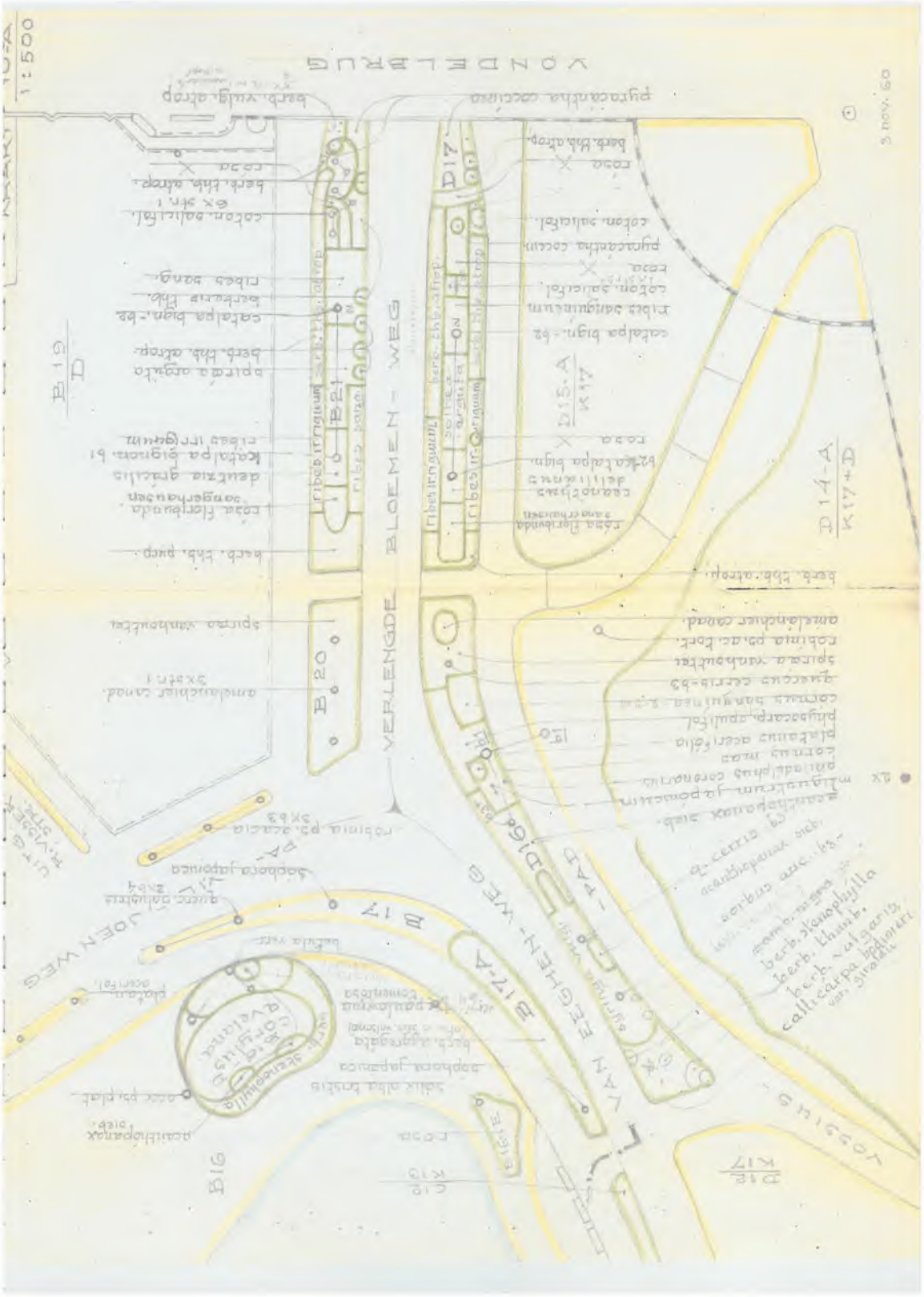

Afbeelding 35. Situatieoverzicht van het oostelijke deel van de Slurf, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 36. Schets van het oostelijk deel van de Slurf, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 37. Schets van het westelijk deel van de Slurf, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 38. 1972. Blik vanaf de Amstelveenseweg bij de entree naar het park. GAA.

Afbeelding 39. 1905. Zicht vanuit de Saxen Weimarlaan, met op de achtergrond de bomen van de zuidelijke parkwand bij de ingang Amstelveenseweg. GAA.

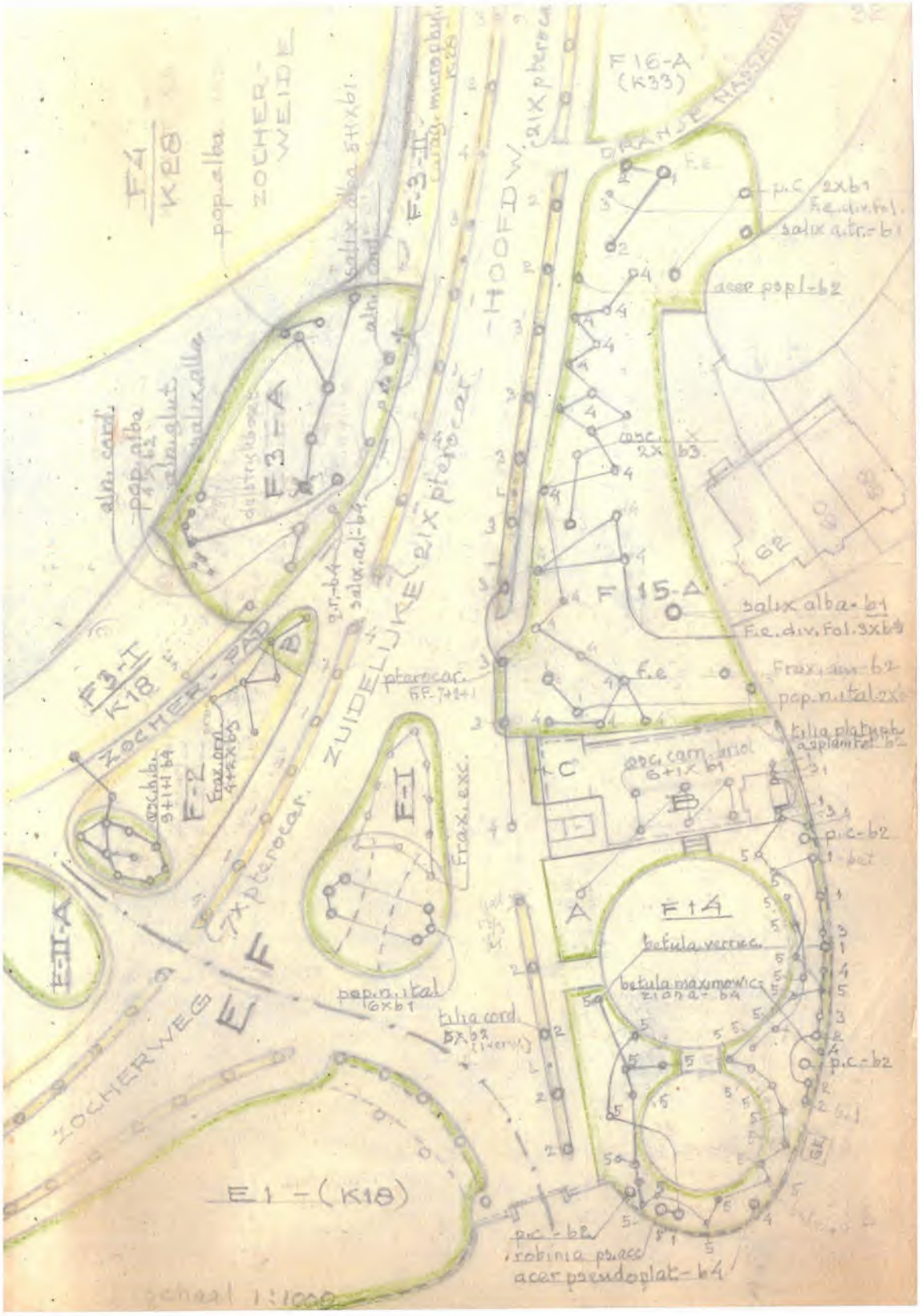
Afbeelding 40. Oktober 2005. Zicht vanuit het park in westelijke richting naar de Amstelveenseweg. De parkwand is zeer smal. Foto: auteurs.

Afbeelding 41. Oktober 2005. Blik op de parkwand aan de zuidzijde bij de Amstelveenseweg. Verwaarloosde heesters en bomen zorgen voor een structuurloos aanzicht met weinig bloei. Foto: auteurs.

Afbeelding 42. Situatieoverzicht doorgang Amstelveenseweg, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

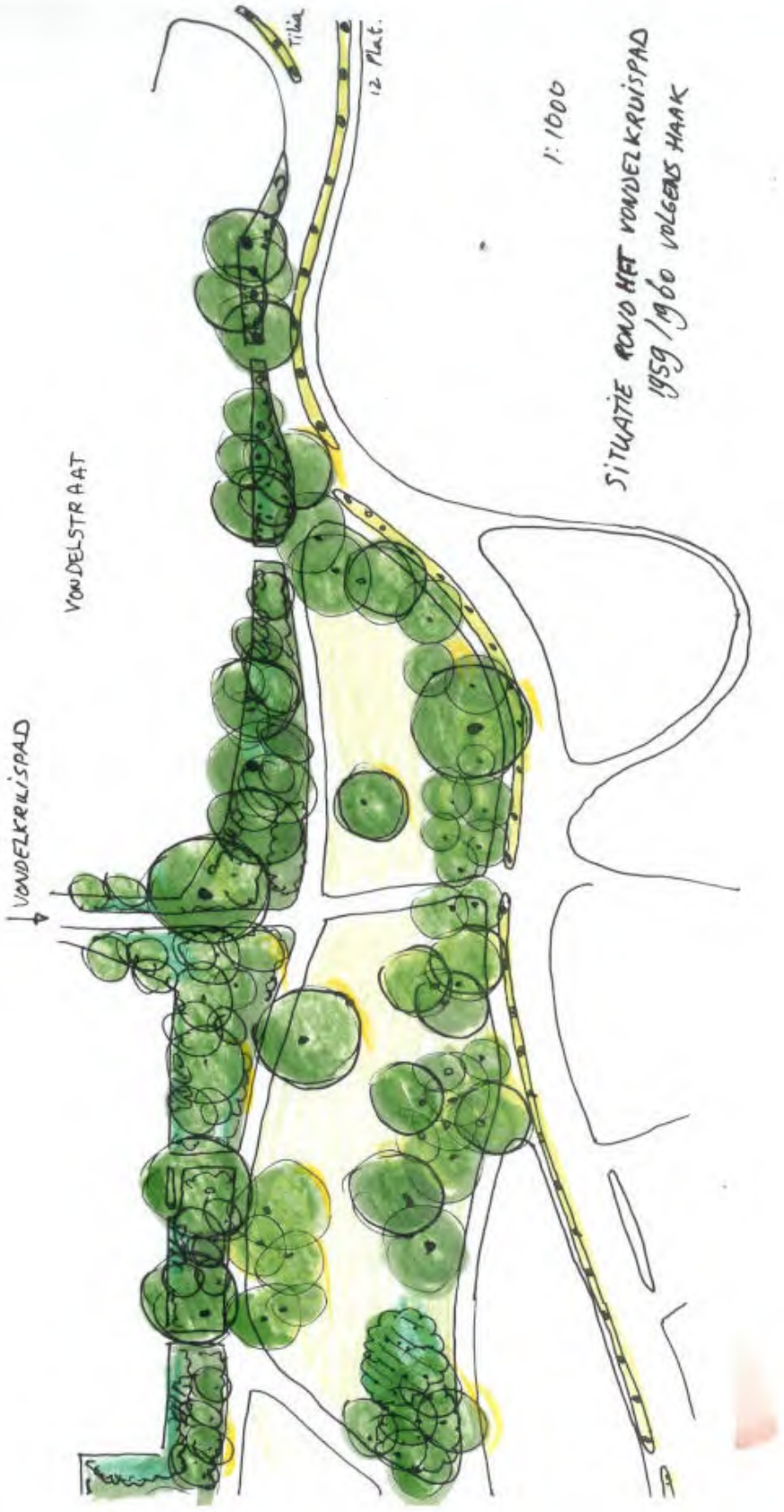
Afbeelding 43. Schets doorgang Amstelveenseweg, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

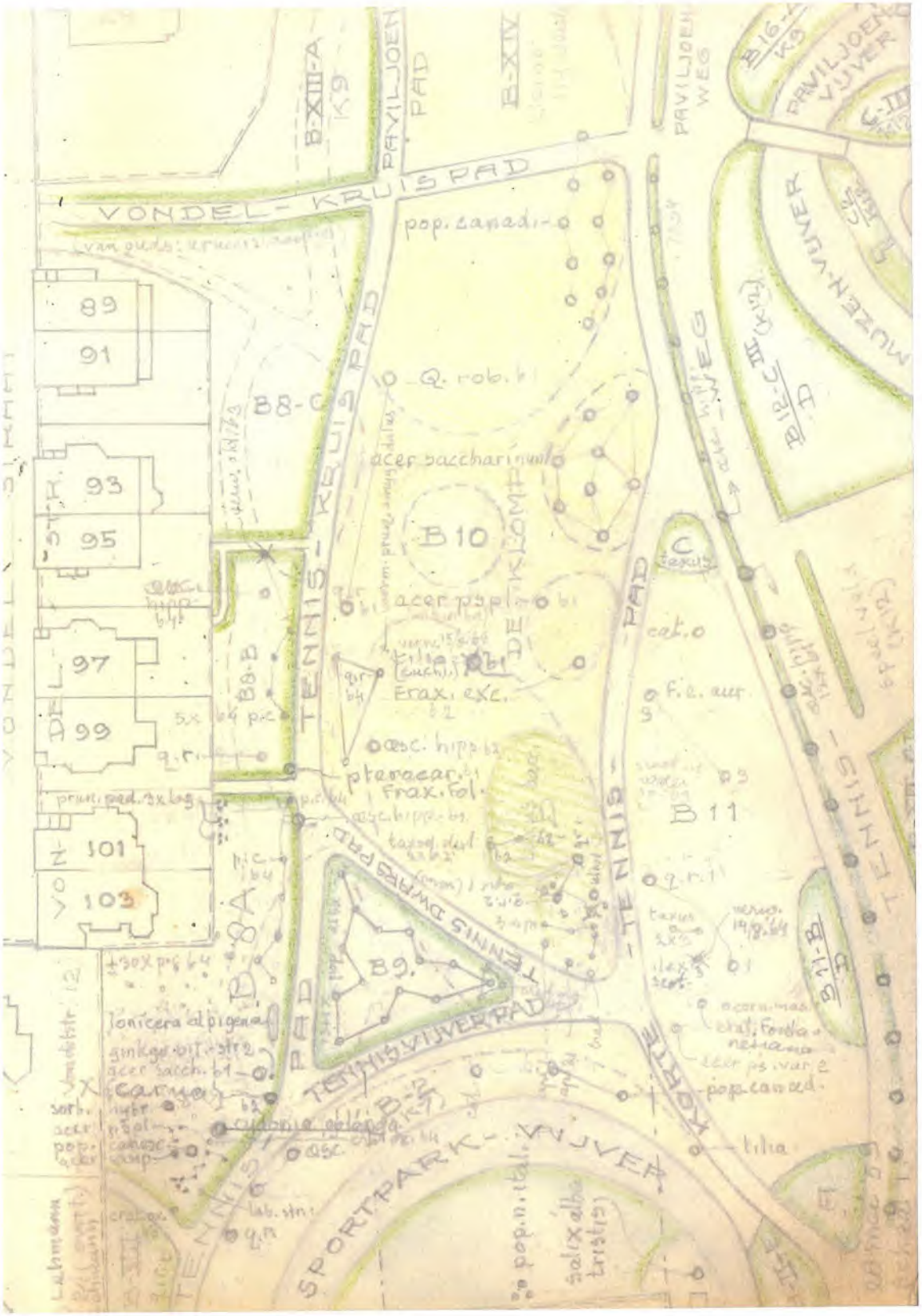
Afbeelding 44. Ongedateerde stereofoto, waarschijnlijk tussen 1880-1890. Te zien is de Zeistervaas in het midden van een rond perk, beplant met eenjarigen. Hier omheen loopt een pad met bankjes. In de halfverharding zijn de nog jonge boompjes te zien (spitsbladige esdoorns). GAA.

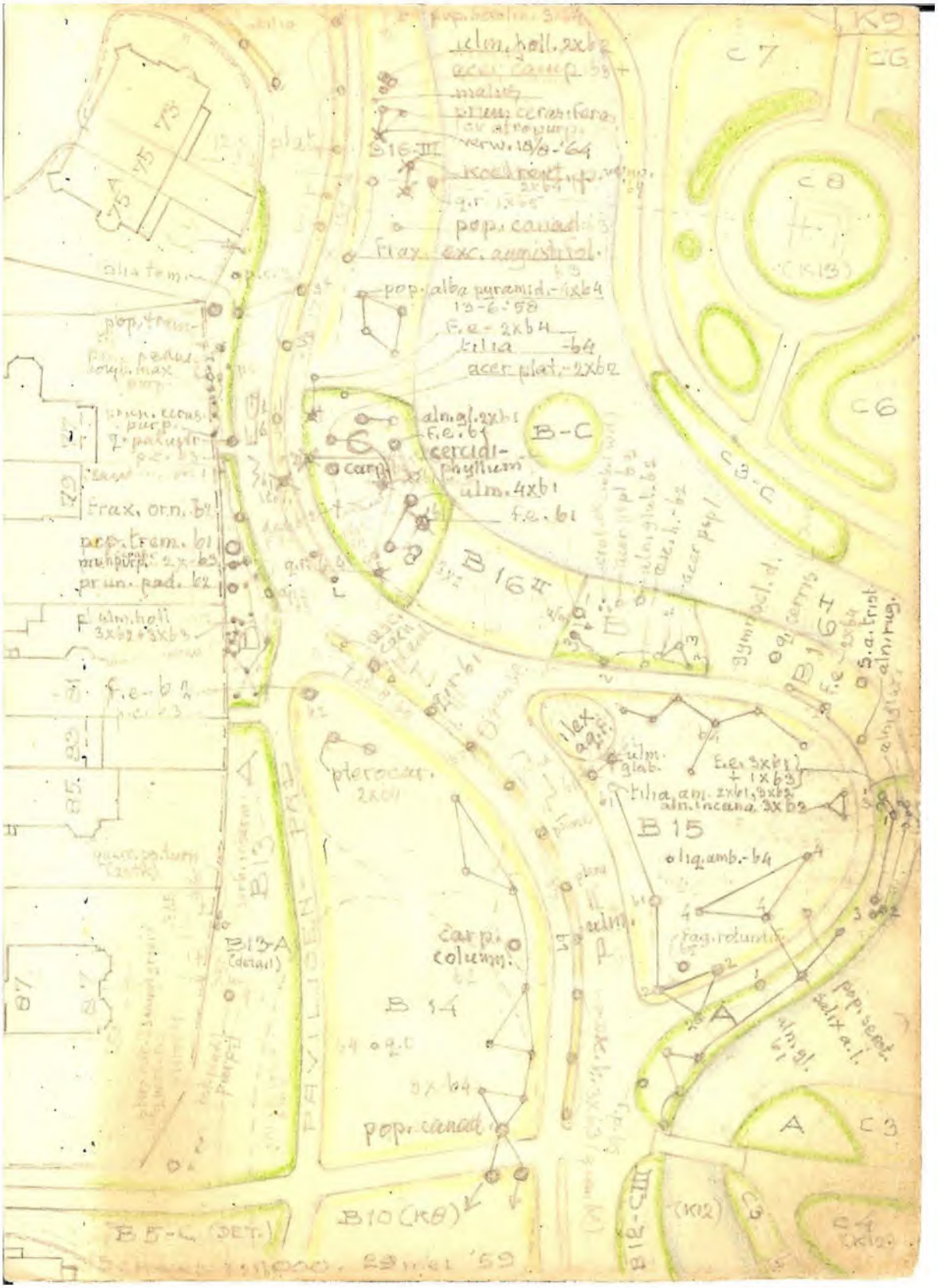
Afbeelding 45. Oktober 2005. Zicht op het open parkdeel van de noordelijke hoofdrijweg in de richting van de doorgang Vondelkruispad. De zomerse parkwand is dicht. Op het gazon staan hier en daar boomgroepen of solitairen. Foto: auteurs.

Afbeelding 46. Situatieoverzicht rond het Vondelkruispad, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 47. Schets rond het Vondelkruispad, westelijk deel, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 48. Schets rond het Vondelkruispad, oostelijk deel, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

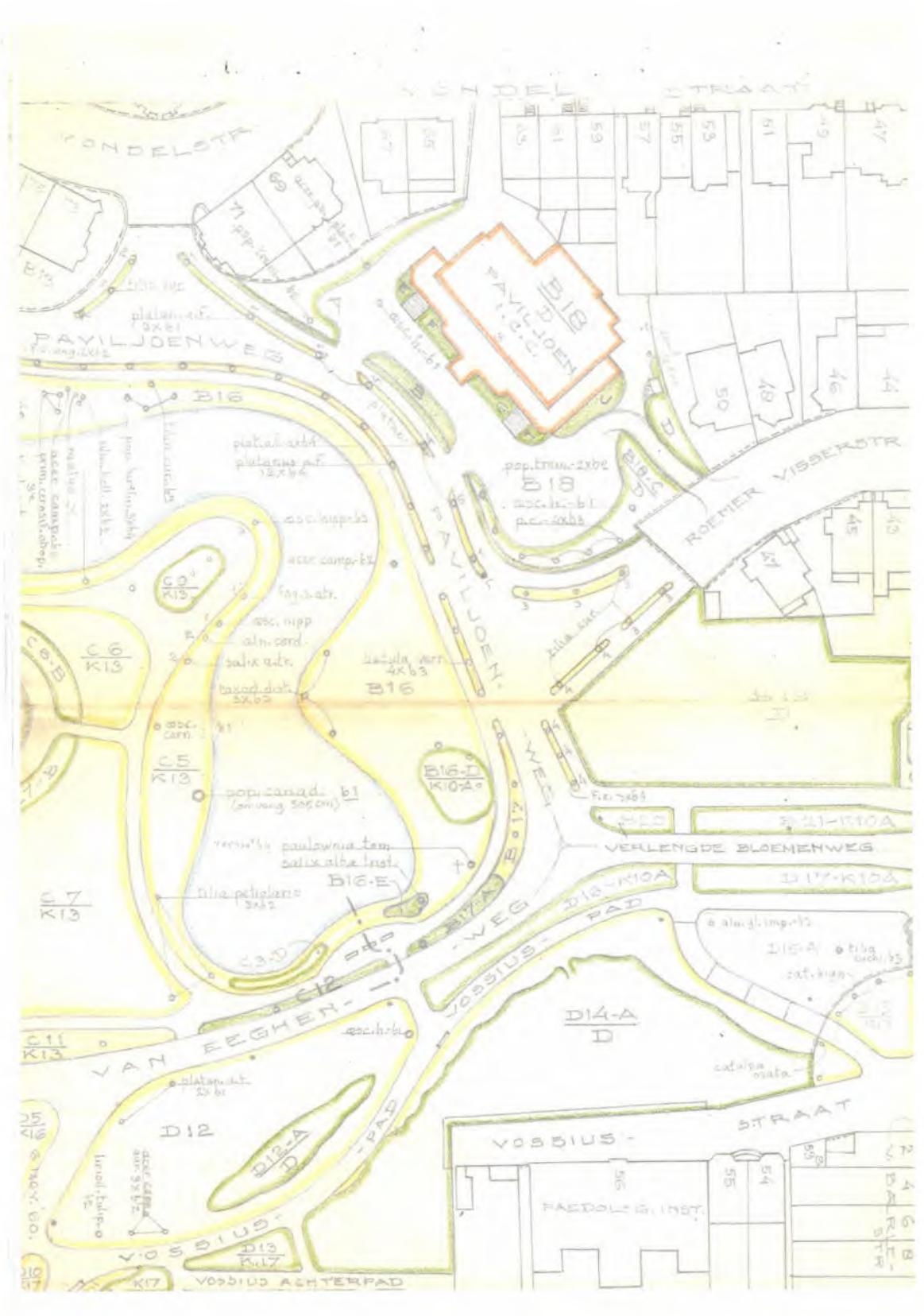
Afbeelding 49. Paviljoen, een paar jaar na de opening. GAA.

Afbeelding 50. 1899. Aan de linkerzijde flankeren bomen het paviljoen en maken deze hoek donker. De vormgesnoeide coniferen aan de voet van het gebouw zijn flink groot geworden. GAA.

Afbeelding 51. Situatieoverzicht rond het paviljoen, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 52. Schets rond het paviljoen, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 53. 1956. Rechts van de noordelijke hoofdrijweg ligt eerst het ruiterpad en daarachter de smalle parkwand met de vijf kleine doorgangen en langspad. GAA.

Afbeelding 54. Ongedateerde foto, omstreeks jaren '30. Zicht vanuit de Openluchtschool aan de Frederikstraat in de richting van de parkwand van het Vondelpark. GAA.

Beeld Parkwand

Afbeelding 55. Oktober 2005. Het smalle, rechtgetrokken langspad in de parkwand, met een beplanting van meest inheemse boom- en heestersoorten. De heesters zijn hoog uitgegroeid. Foto: auteurs.

Afbeelding 56. 1994. De doorgang naar de Saxenburgerstraat, een van de kleine doorgangen in de richting van de Overtoom. GAA.

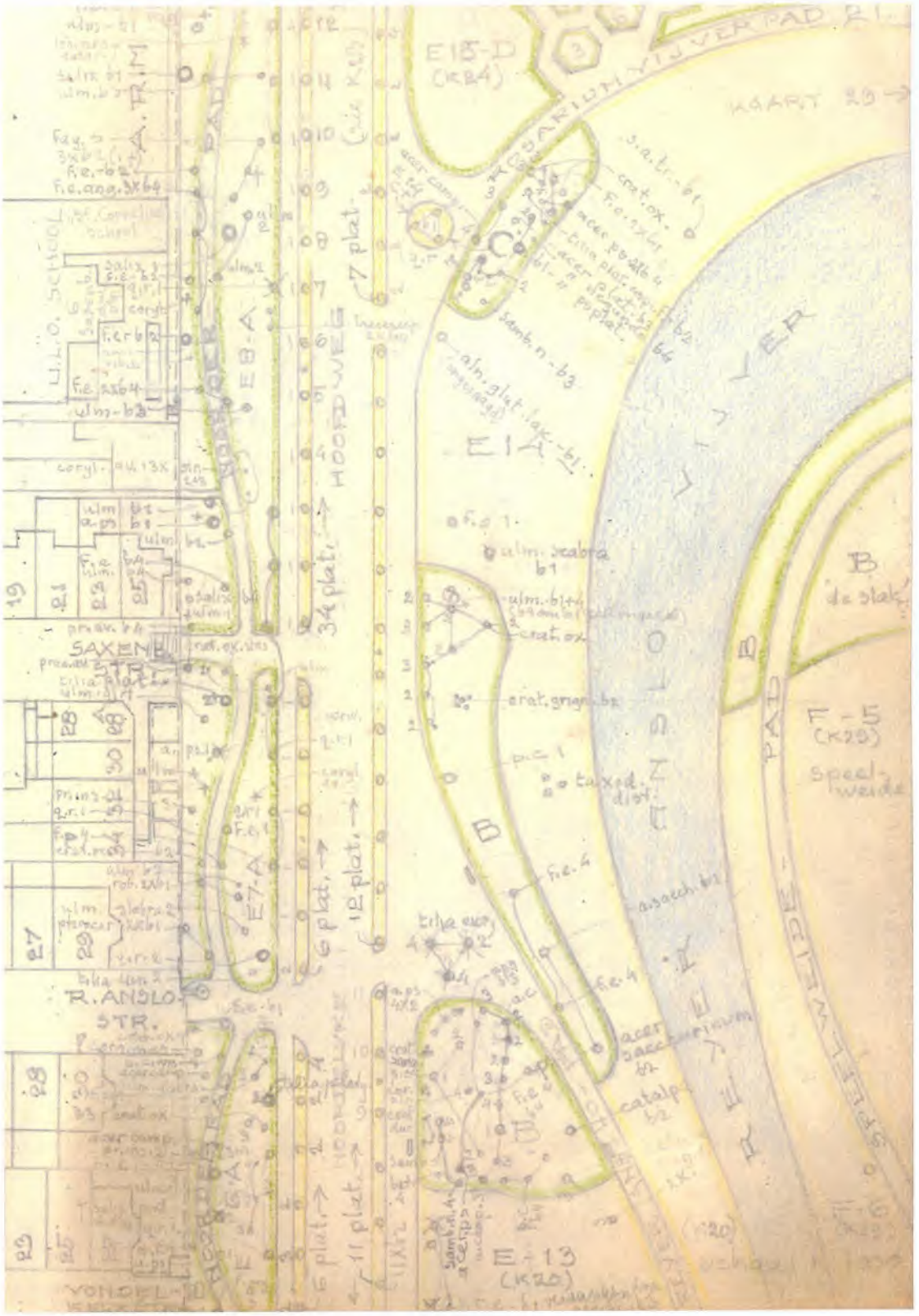

Afbeelding 57. Oktober 2005. Zicht op een van de kleine doorgangen, met aan weerszijden de wintergroene heesters en een scheefgezakte Pterocarya. Foto: auteurs.

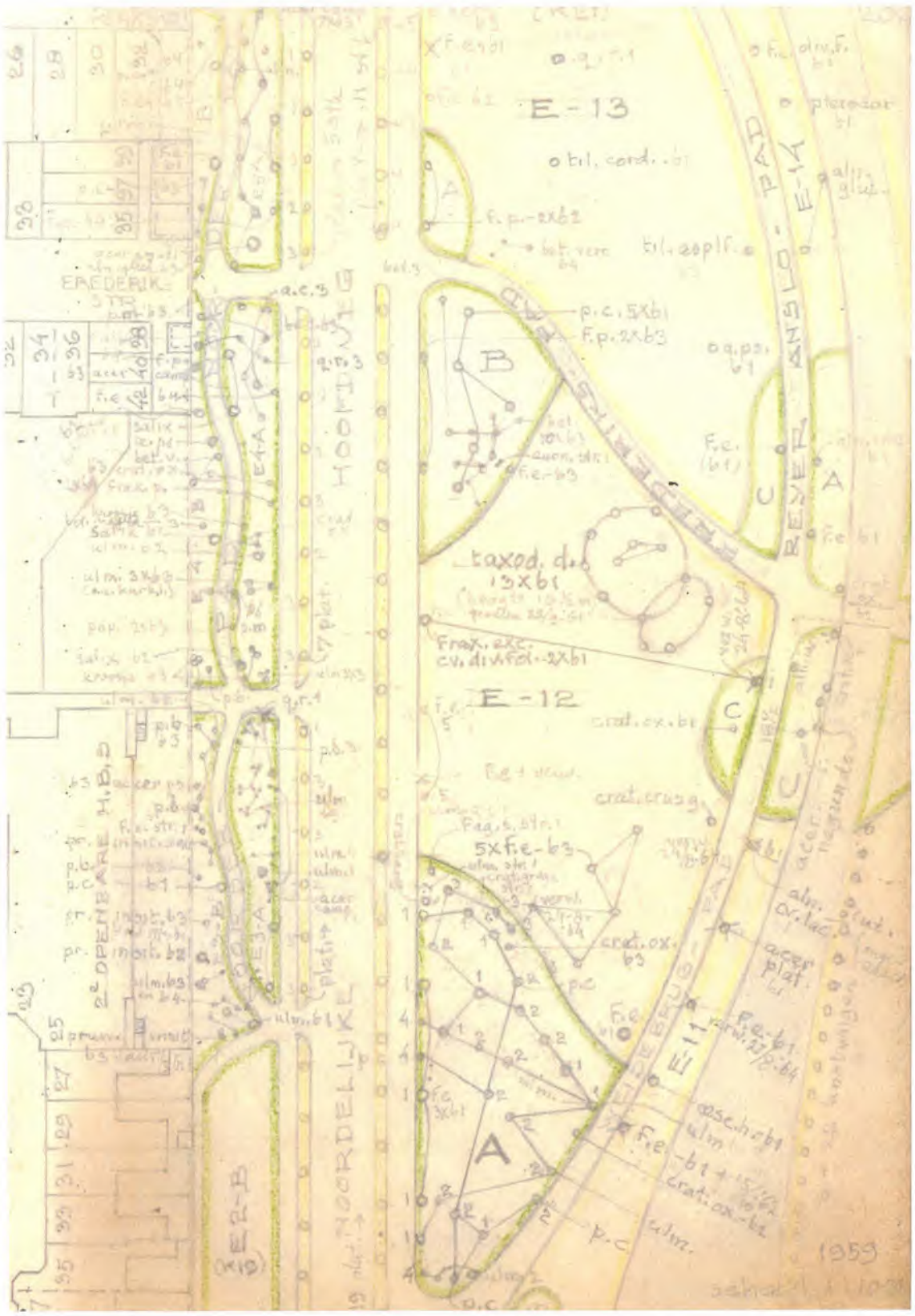
Afbeelding 58. Situatieoverzicht rond de strook met de vijf doorgangen, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 59. Schets rond de strook met de vijf doorgangen, oostelijk deel, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 60. Schets rond de strook met de vijf doorgangen, westelijk deel, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

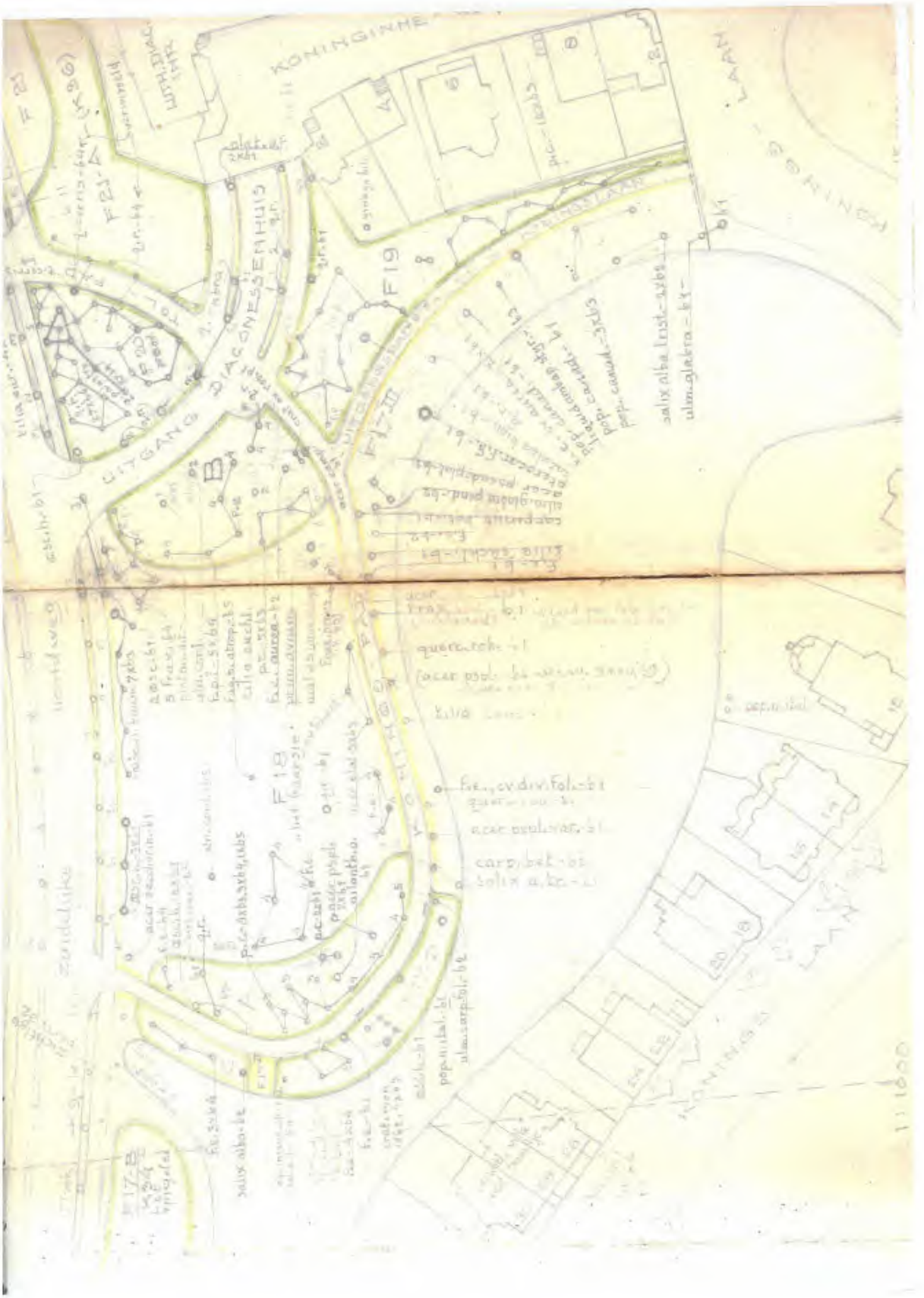
Afbeelding 61. Oktober 2005. Zicht vanaf de zuidelijke hoofdrijweg in de richting van het Koningspad, met aan de linkerkant de graszone met solitaire bomen langs de Willemsvijver. Foto: auteurs.

Afbeelding 62. Oktober 2005. Doorgang bij de Koninginneweg, met haag en monumentale Platanus. Foto: auteurs.

Afbeelding 63. Situatieoverzicht rond Koninginneweg/Koningslaan, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

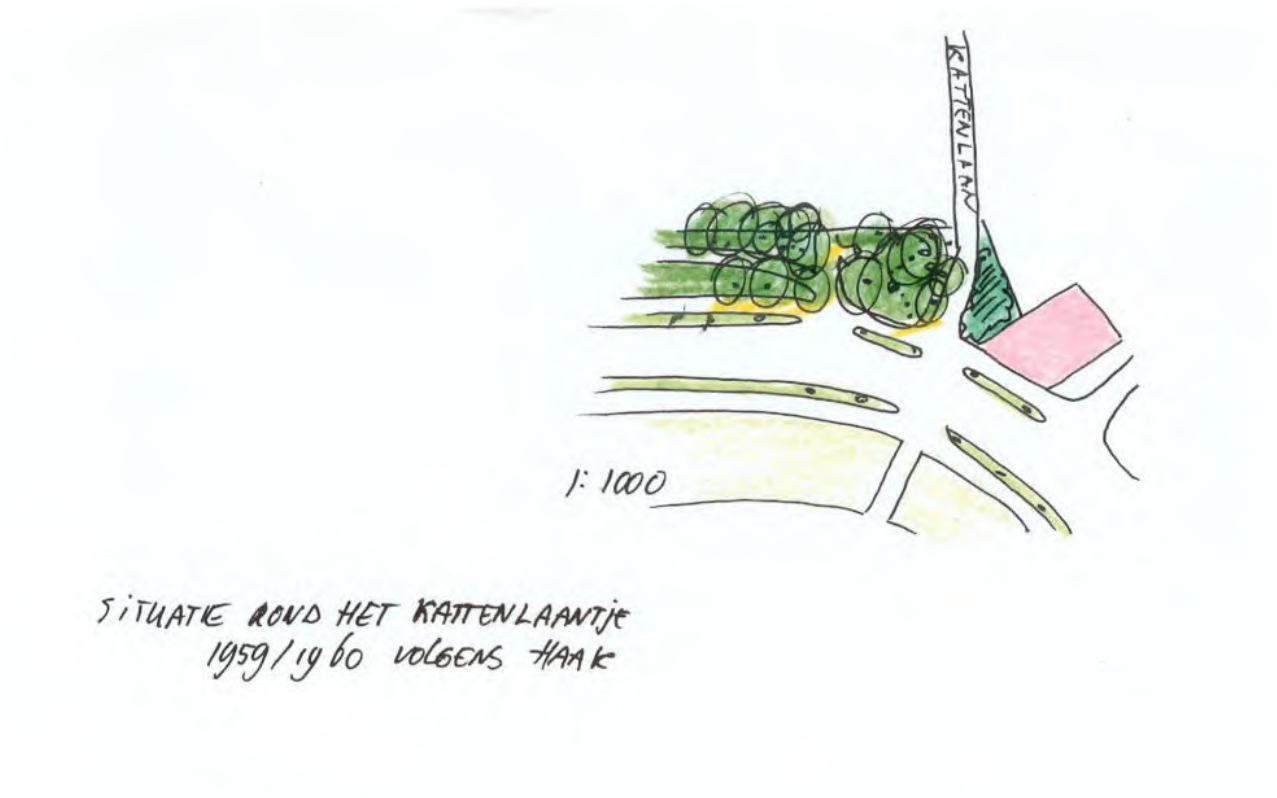
Afbeelding 64. Schets rondom Koninginneweg/Koningslaan, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

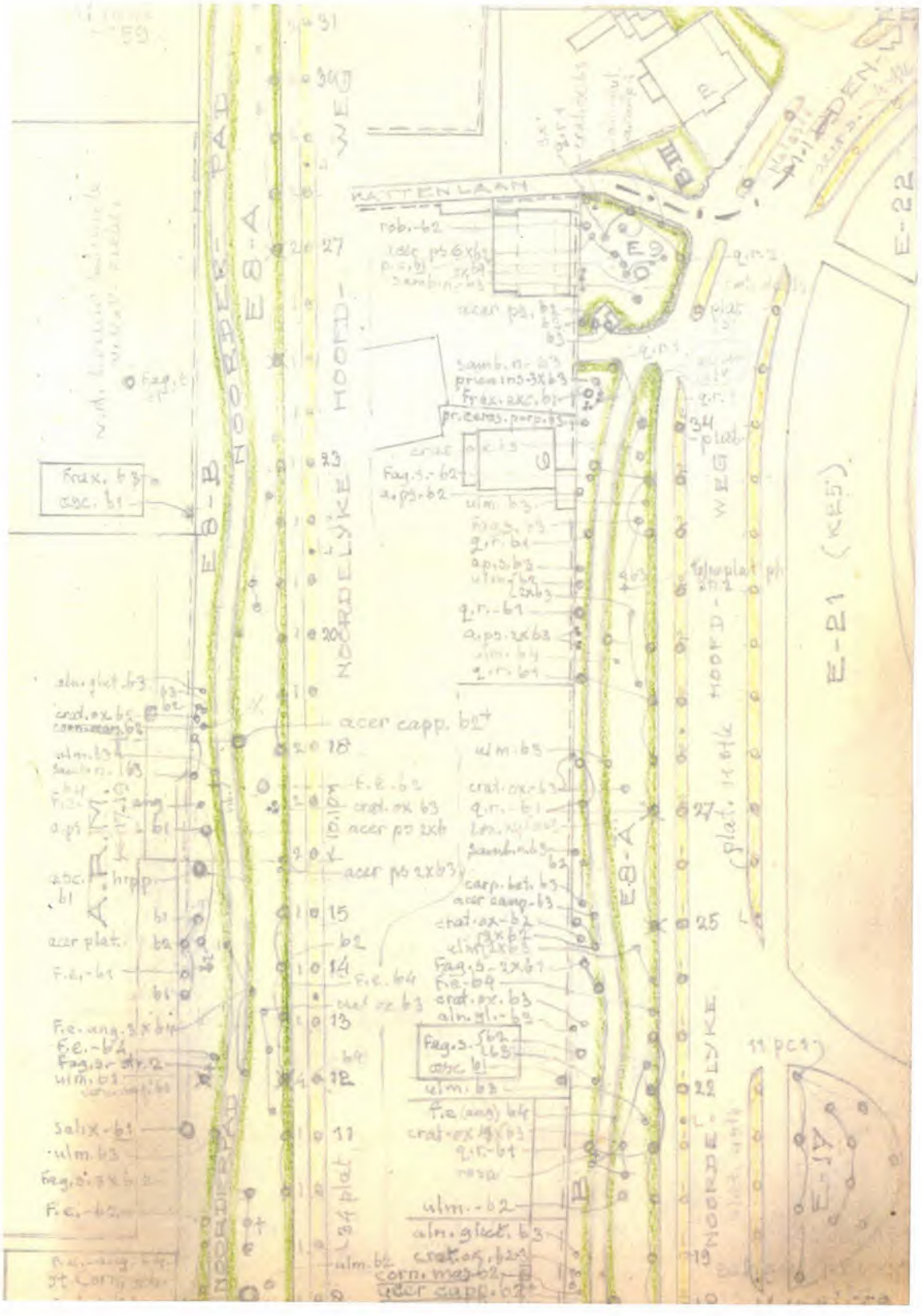
Afbeelding 65. 1936. Zicht vanaf de Overtoom over het Kattenlaantje in de richting van de parkwand. Tekening zwart krijt, gewassen in grijs door Cornelus Lambertus Daamen. Bron: beeldbank GAA.

Afbeelding 66. Oktober 2005. Zicht vanuit de noordelijke hoofdrijweg op de Kattenlaan, met links de voetgangersdoorsteek. Foto: auteurs.

Afbeelding 67. Situatieoverzicht rond de Kattenlaan, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 68. Schets rondom de Kattenlaan, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

Afbeelding 69. 1892. Deze foto van de nieuwe Emmabrug/Willemsparkbrug is genomen vanaf het zuidoosten. Op de achtergrond zijn de laanbomen van de zuidelijke hoofdrijweg te zien. GAA.

Afbeelding 70. Ca. 1900. Vanaf de Emmabrug/Willemsparkbrug in noord-oostelijke richting. Op de voorgrond zijn de laanbomen langs de zuidelijke hoofdrijweg te zien. Op de achtergrond loopt het pad naar de hulstbrug, met aan de voet van de vijfsprong een grote groep heesters. GAA.

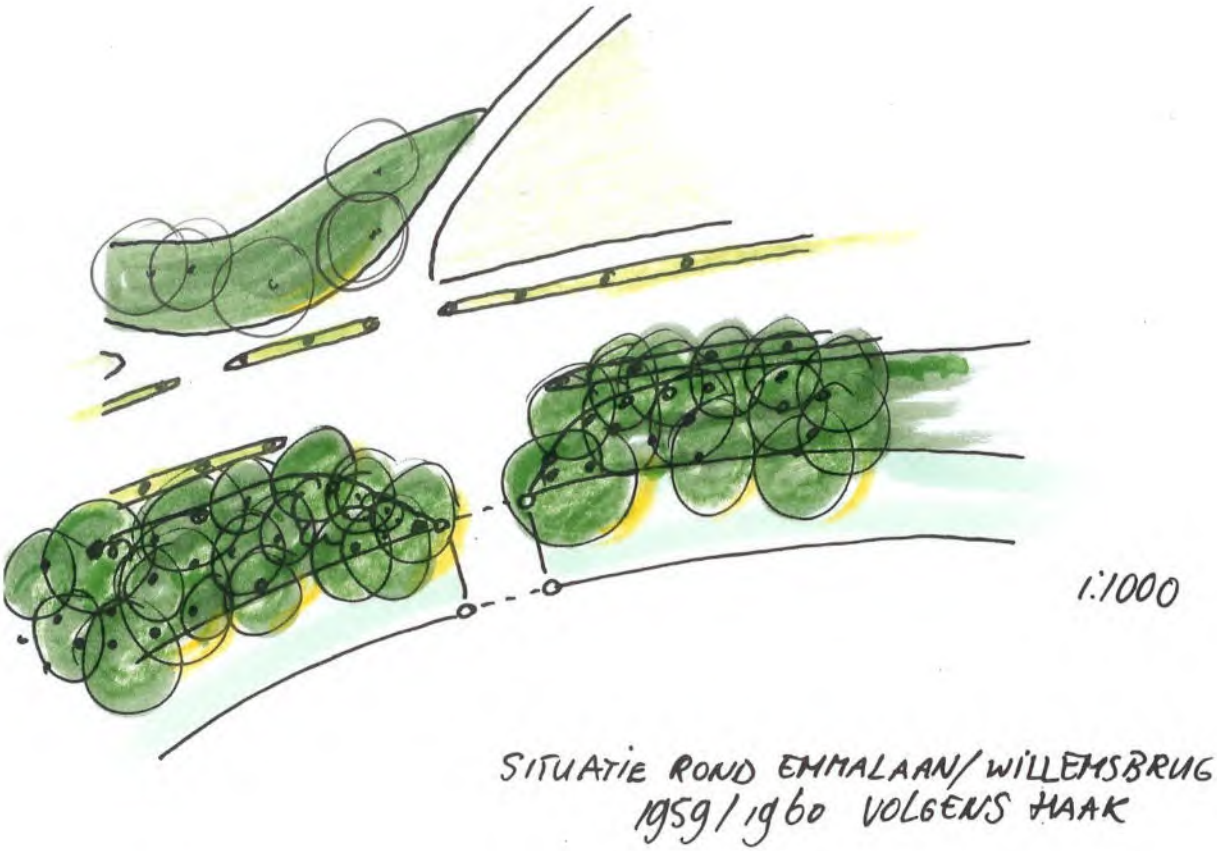

Beeld Parkwand

Afbeelding 71. 1927. Open zicht op de Emmabrug/Willemsparkbrug vanuit het oosten, met links een grasoever. GAA.

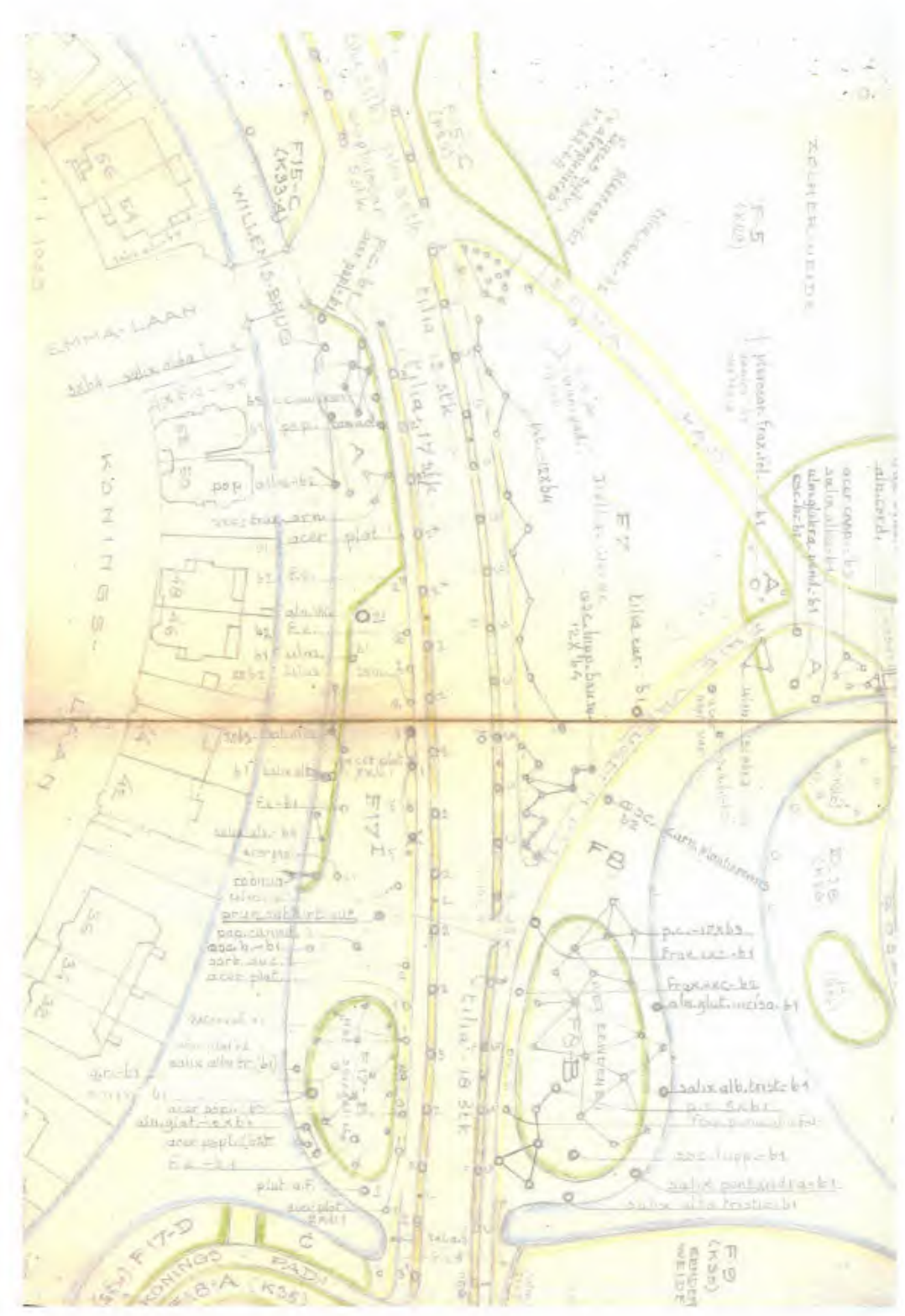

Afbeelding 72. Oktober 2005. Even ten westen van de Emmabrug/Willemsparkbrug. De oever is afgesloten met bomen en heesters, aangevuld met een ril. Zicht op brug of water wordt hierdoor geblokkeerd. Foto: auteurs.

Beeld Parkwand

Afbeelding 73. Situatieoverzicht rond de Emmabrug/Willemsparkbrug, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 74. Schets rondom de Emmabrug/Willemsparkbrug, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 75. Jacob Olie, 1894. De monumentale doorgang aan de Van Eeghenstraat met zicht op het jonge park. De foto is genomen van een zuidoostelijk gezichtspunt. De twee bomen op de voorgrond zijn waarschijnlijk de bomen die de doorgang begeleiden tot op de zuidelijke hoofdrijweg. Zie ook kaart Heimans en Thijsse (1900). GAA.

Afbeelding 76. Ca. 1890-1900. De zuidelijke hoofdrijweg met laanbomen vanuit westelijke richting. Rechts is het hekwerk van de toegang te zien. De coniferengroep bestaat volgens de kaart van Heimans en Thijsse (1900) uit mannelijke Taxus. GAA.

Afbeelding 77. 1946-1947. Doorgang vanaf de Van Eeghenstraat. Bij de doorgang staan opgaande bomen. Er zijn geen hagen of bomen te zien die de rijwegen scheiden. Bron: Privé-collectie.

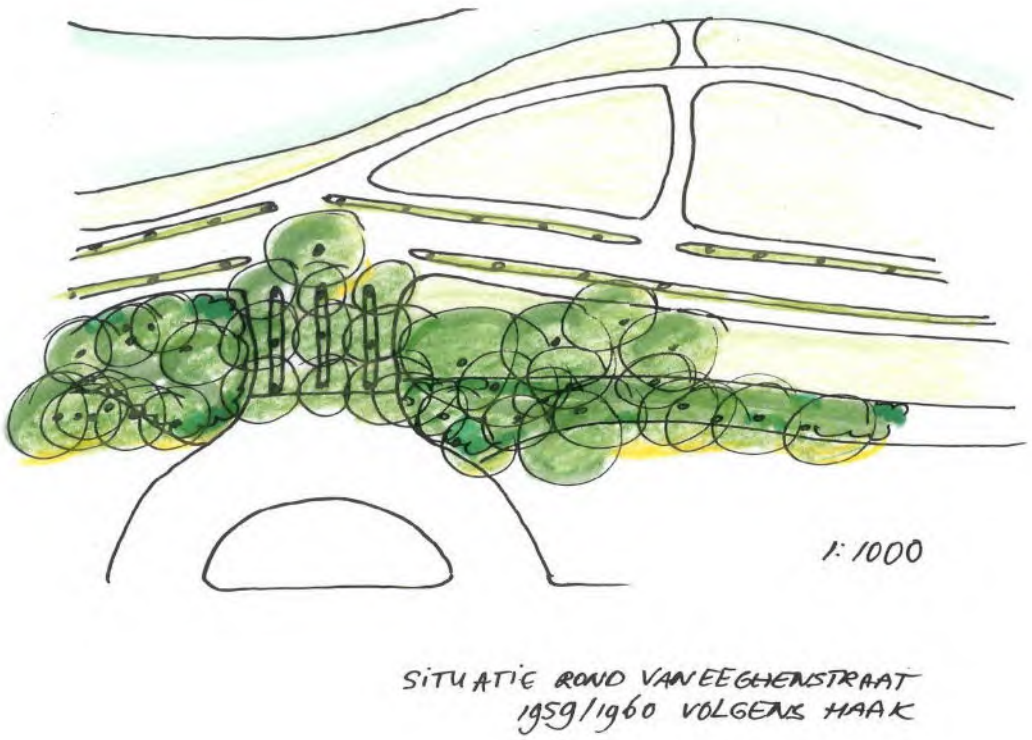
Afbeelding 78. 1946-1947. Zicht parkwaarts van de Van Eeghenstraat met op de voorgrond een schuilkelder en op de achtergrond de bomen van de zuidelijke hoofdrijweg. Er zijn geen hagen of bomen te zien die de toegangswegen scheiden. Bron: privé-collectie.

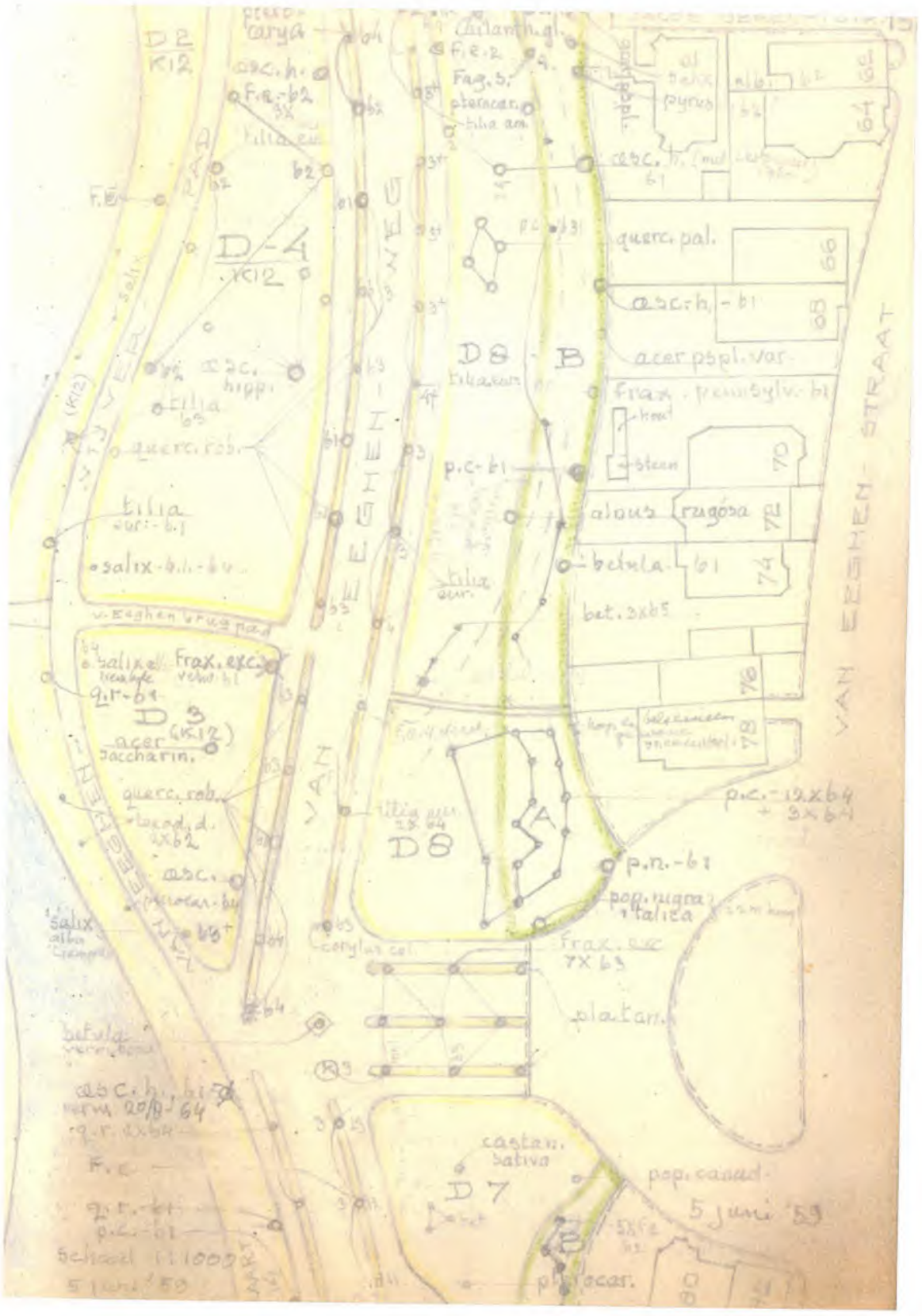
Afbeelding 79. 1939. Populus nigra rechts van de doorgang aan de Van Eeghenstraat; zicht vanuit het zuiden. Bron: privé-collectie

Afbeelding 80. Oktober 2005. De doorgang Van Eeghenstraat vanaf de zuidelijke hoofdrijweg. De verschillende toegangswegen zijn gescheiden door bomen en hagen. Foto: auteurs.

Afbeelding 81. Situatieoverzicht rond de Van Eeghenstraat, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

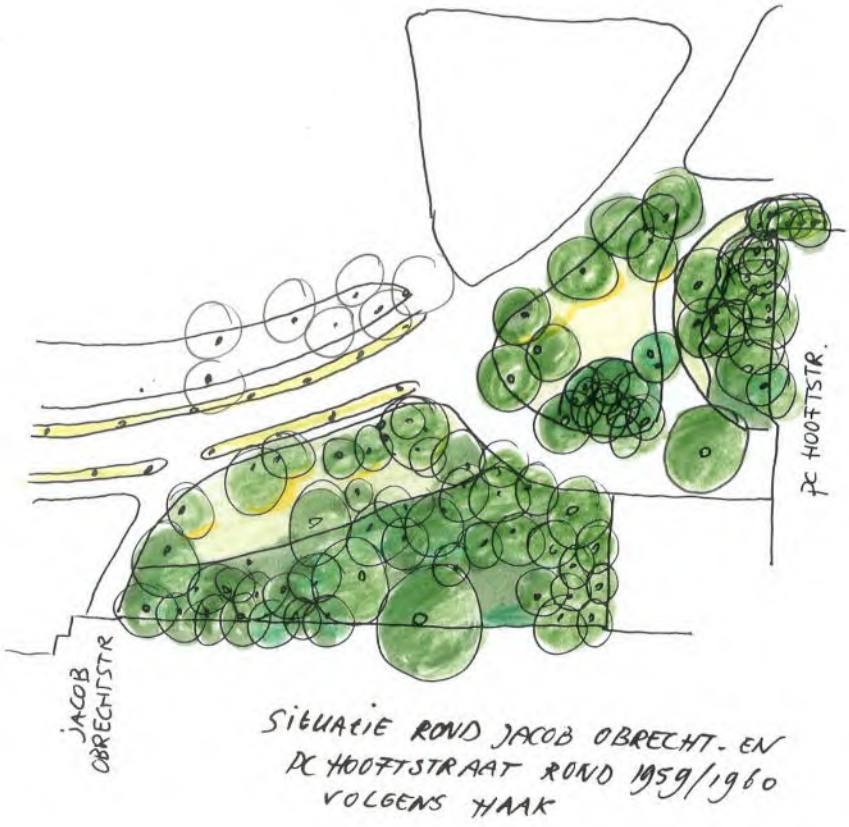

Afbeelding 82. Schets rondom de Van Eeghenstraat, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

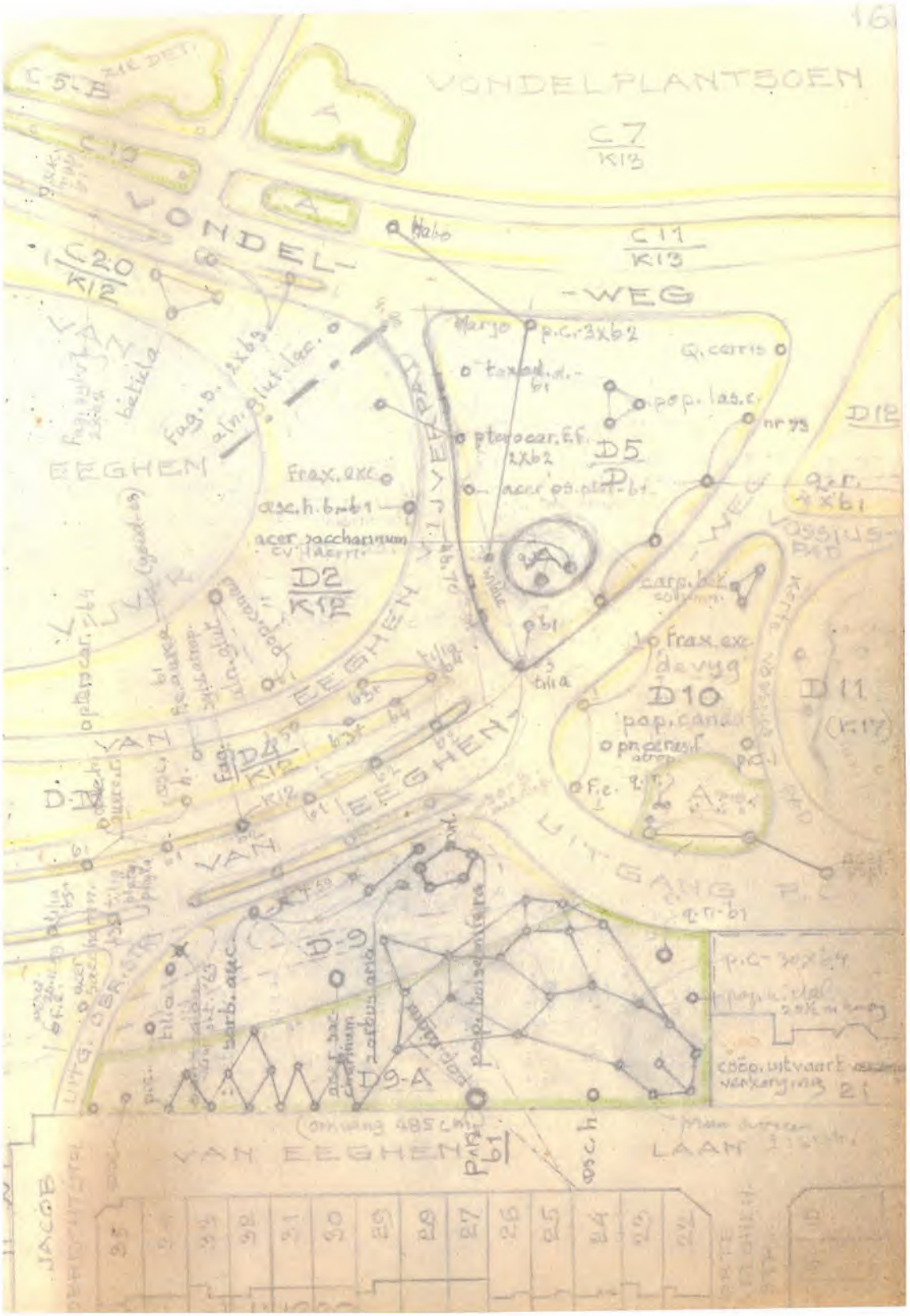

Afbeelding 83. Oktober 2005. De korte, wintergroene voetgangersdoorgang naar de Jacob Obrechtstraat, met brede grasstrook en afgebogen pad. Foto: auteurs.

Beeld Parkwand

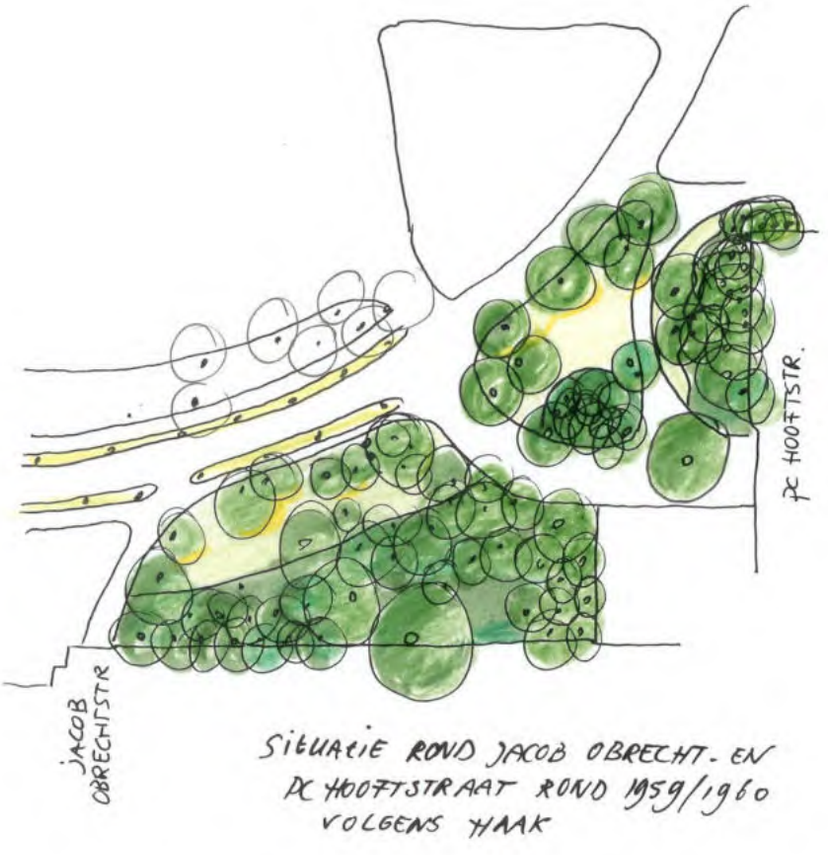
Afbeelding 84. Situatieoverzicht rond de doorgang Jacob Obrechtstraat, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

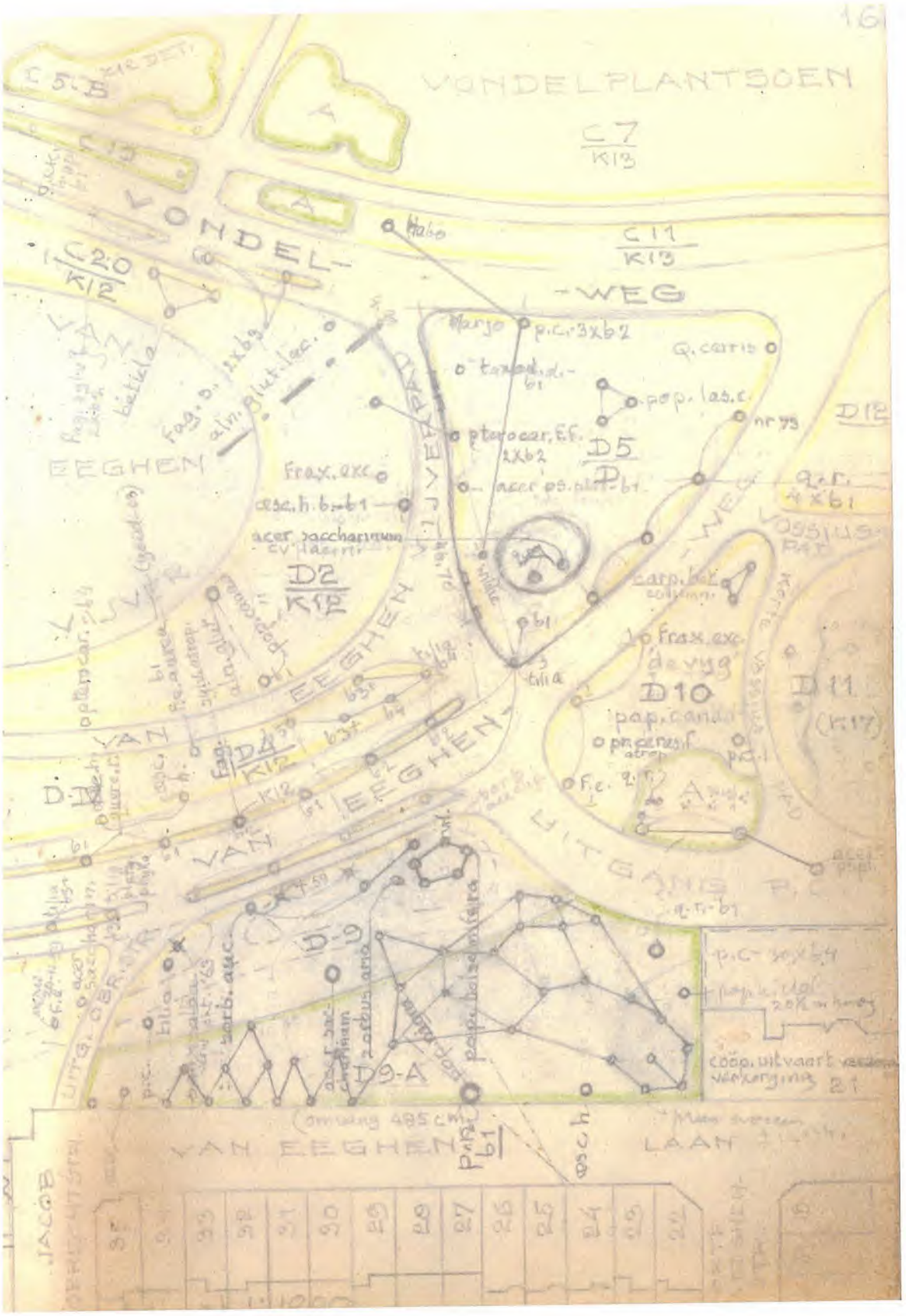
Afbeelding 85. Schets rondom de doorgang Jacob Obrechtstraat, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 86. Op de achtergrond de ingang P.C. Hooftstraat, tekening J.C. Greive 1876, Beeldbank, GAA.

Afbeelding 87. Situatieoverzicht rond de doorgang P.C. Hoofstraat, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Afbeelding 88. Schets rondom de doorgang P.C. Hooftstraat, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

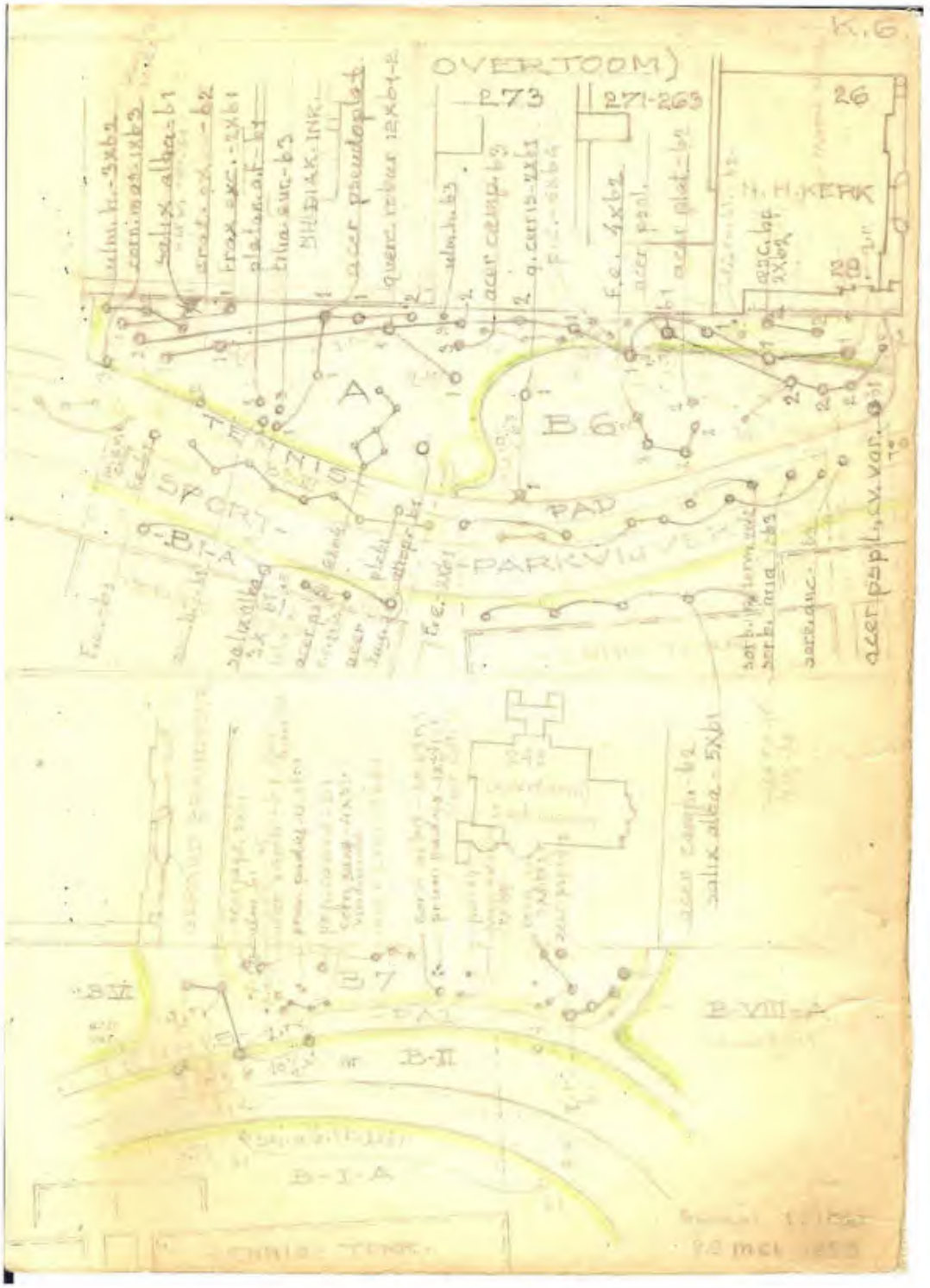

Afbeelding 89. Ongedateerd, na 1904. Een vrij open zicht vanuit het zuiden in de richting van de Parkkerk aan de Gerard Brandtstraat. De diverse plattegronden van rond 1900 geven inderdaad een deels open parkwand aan. GAA.

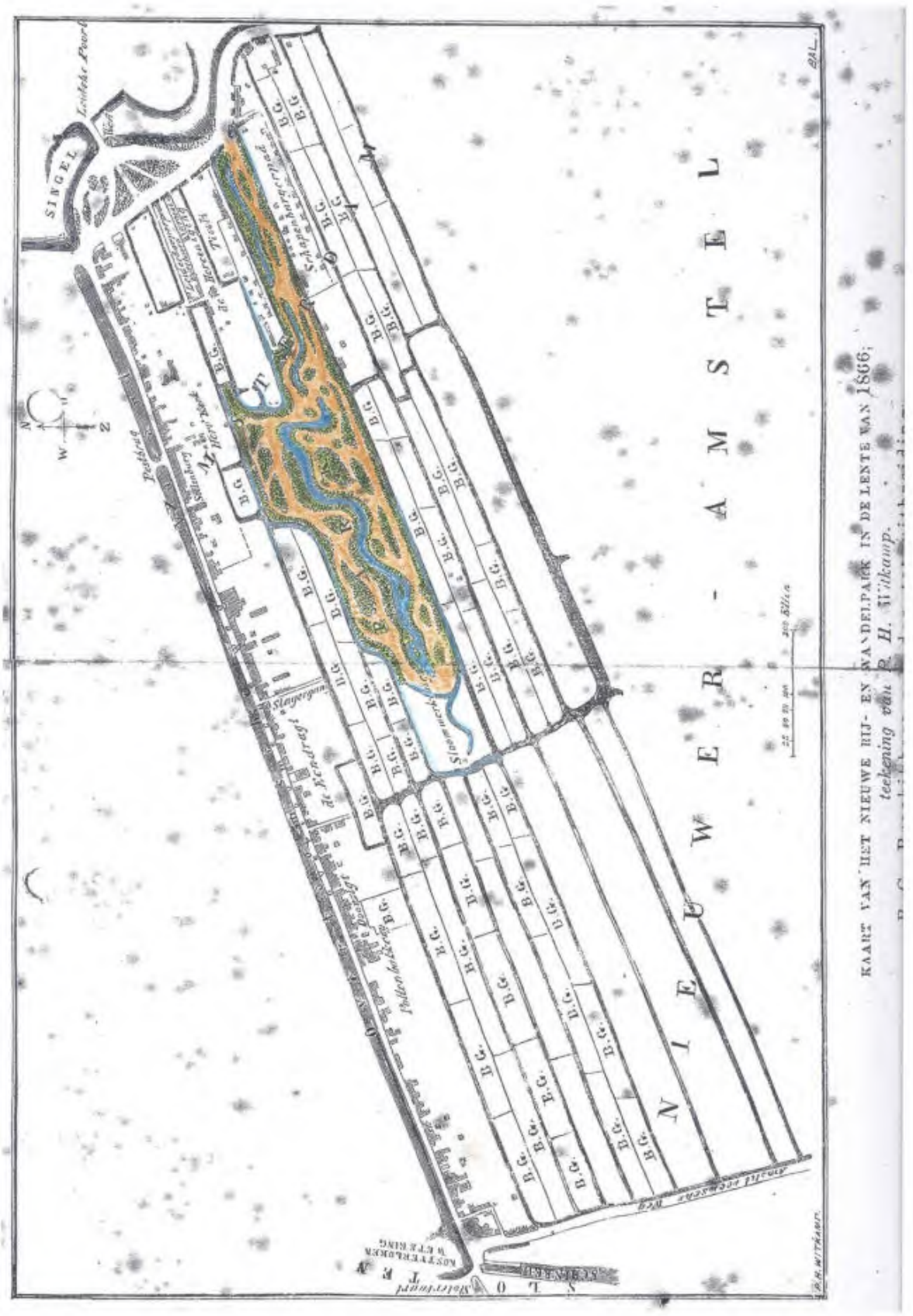

Afbeelding 90. Situatieoverzicht rond de doorgang Gerard Brandtstraat, 1959-1960, volgens Haak. Bron: privé-collectie.

Beeld Parkwand

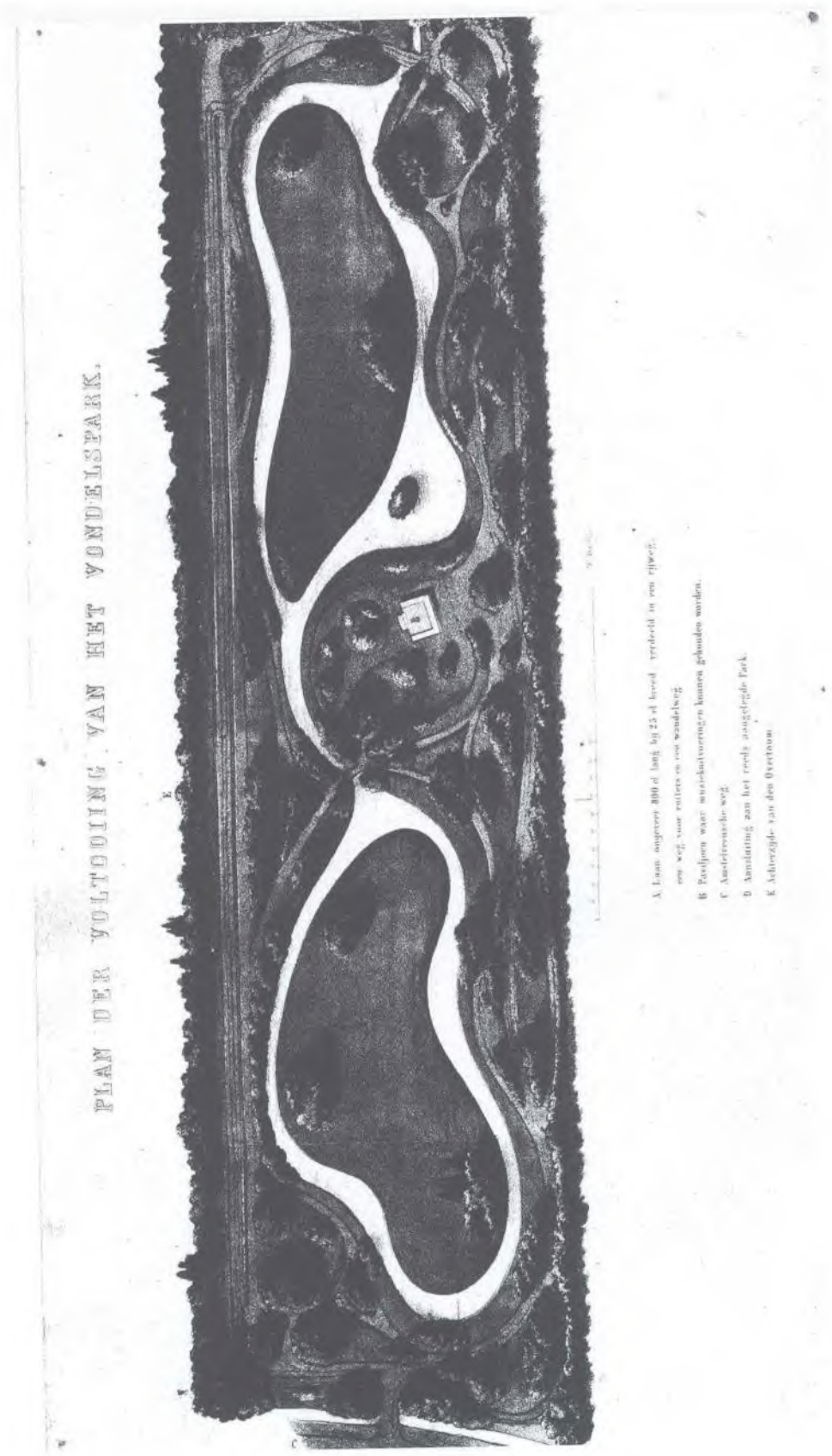
Afbeelding 91. Schets rondom de doorgang Gerard Brandtstraat, Haak, 1959-1960. Bron: privé-collectie.

SINGEL
Leidsche Poort
Stadhouderskade
Weteringschans
Sloterdijk
Amstelveen
Haarlem
Utrecht
Arnhem
Keizersgracht
Leidsche Vaart
Sloterkade
Sloterweg

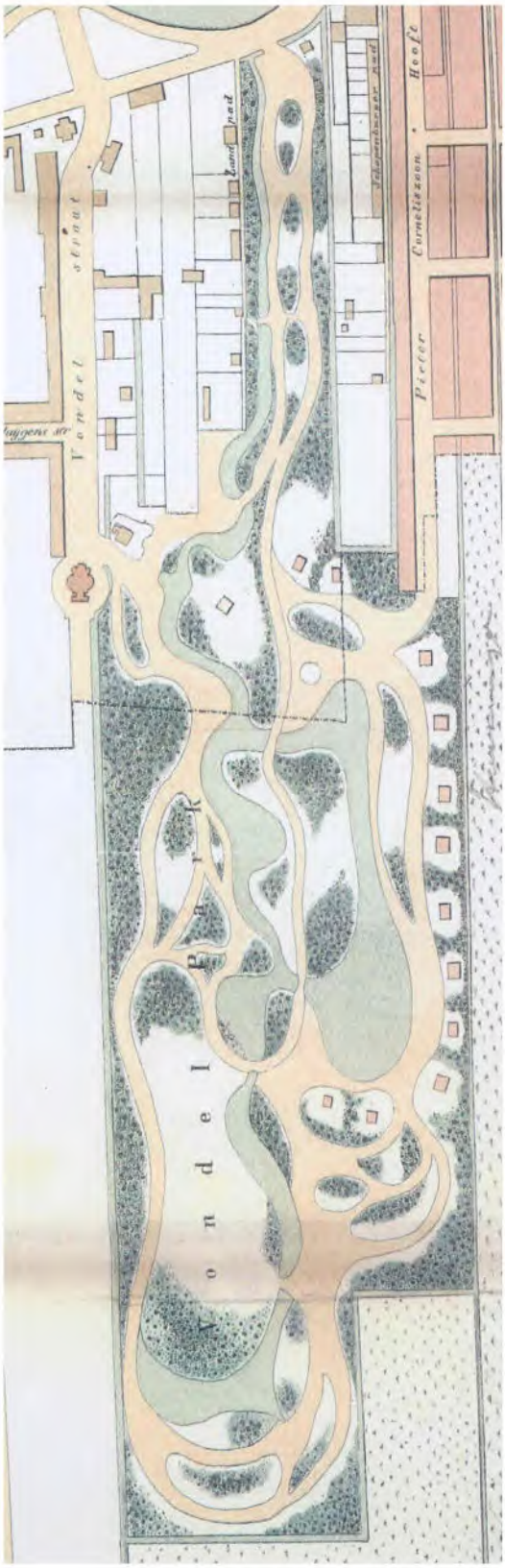
Afbeelding 93. Plan tot uitbreiding van Amsterdam, Niftrik, 1866, met "het bestaande Rij- en Wandelpark eeenigzints vergroot". Detail. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

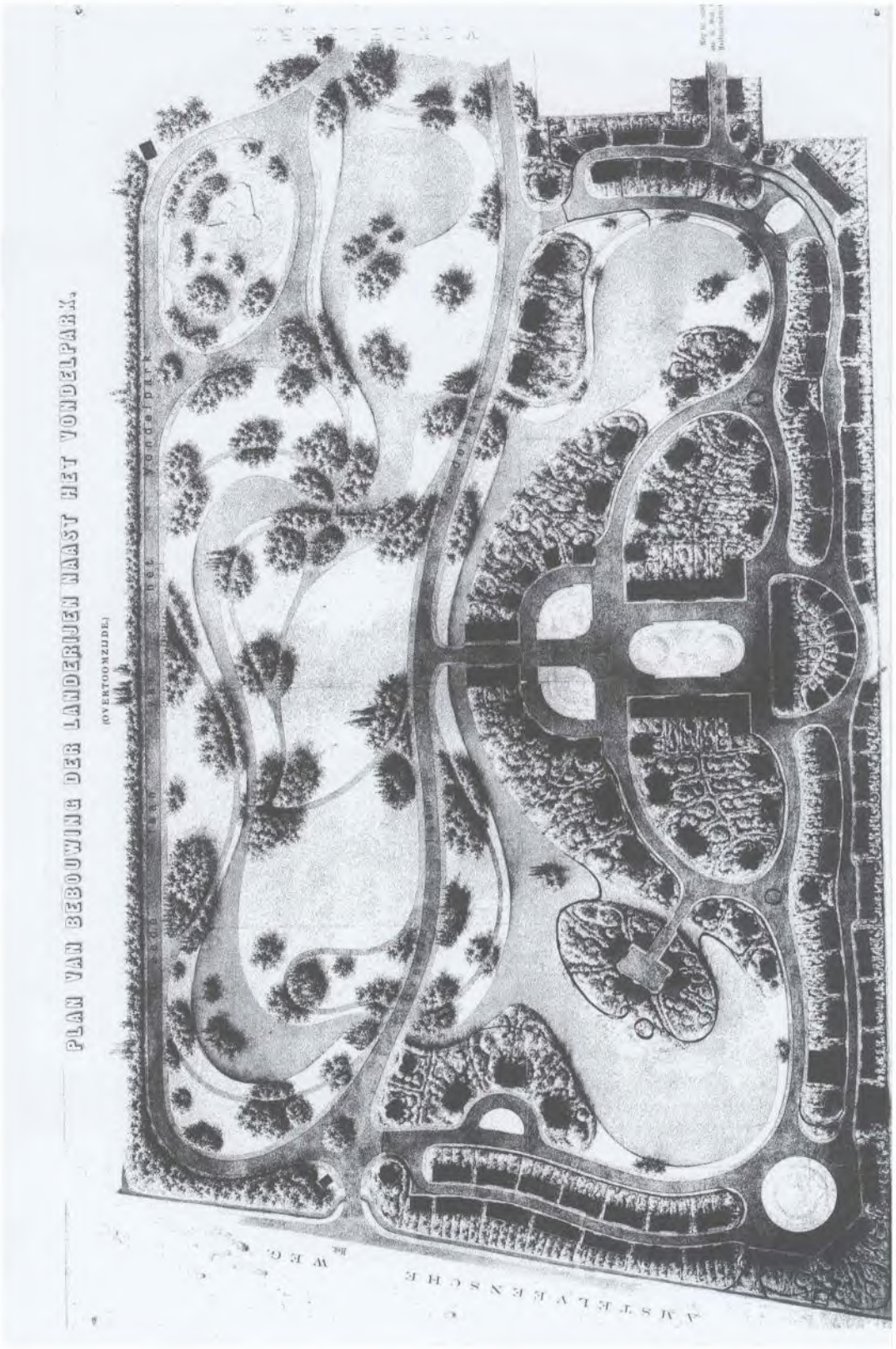
Afbeelding 94. Plan der Voltooiing va het Vondelspark, J.D. Zocher jr. en L.P. Zocher, 1870. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

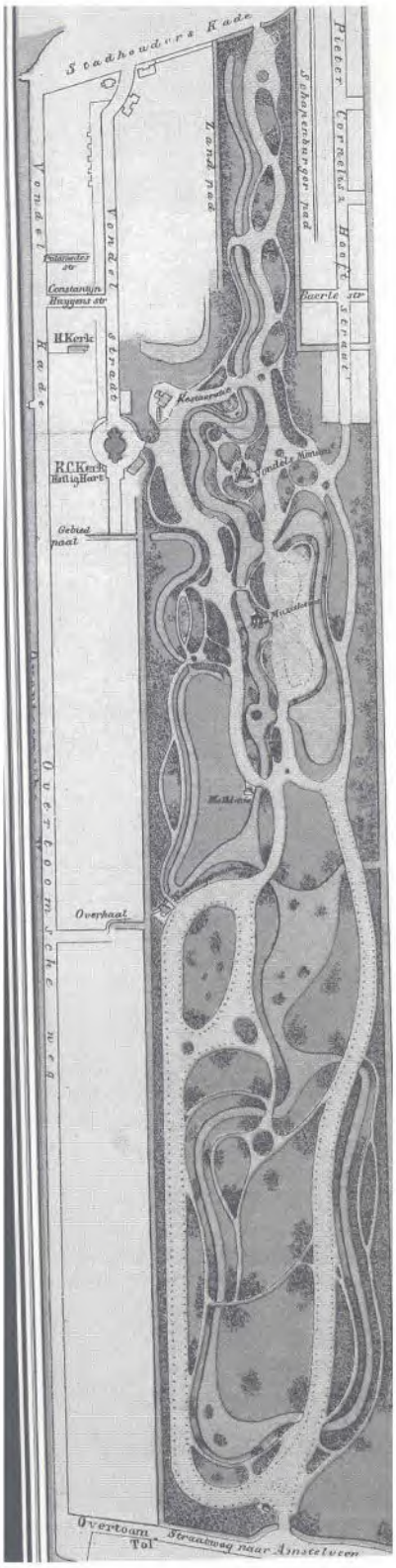

Afbeelding 95. Nieuwe plan van uitbreiding aan het zuidelijke gedeelte der stad Amsterdam in verband met de scheepvaartbelangen in Waterverversscching, ongedateerd, ca. 1872, detail. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

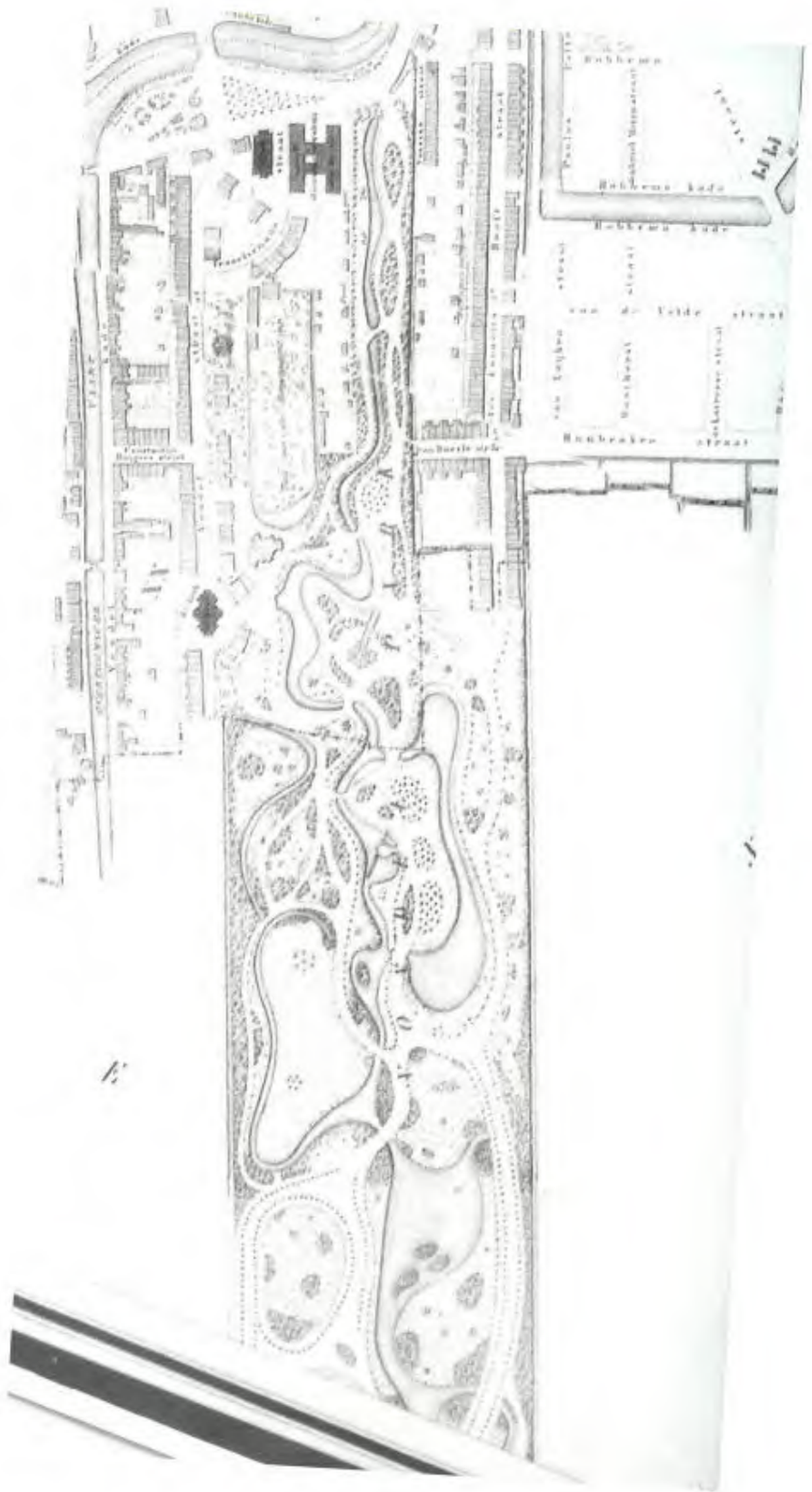

Afbeelding 96. Plan van bebouwing der landerijen naast het Vondelpark, J.D. Zocher jr. en L.P. Zocher, 1877. Zie bronnenlijst.

Afbeelding 96a. Overzichtskaart van Amsterdam, J.J.A. Braakensiek, 1877, met inzetkaartje van het Vondelspark. Detail.

Beeld Parkwand

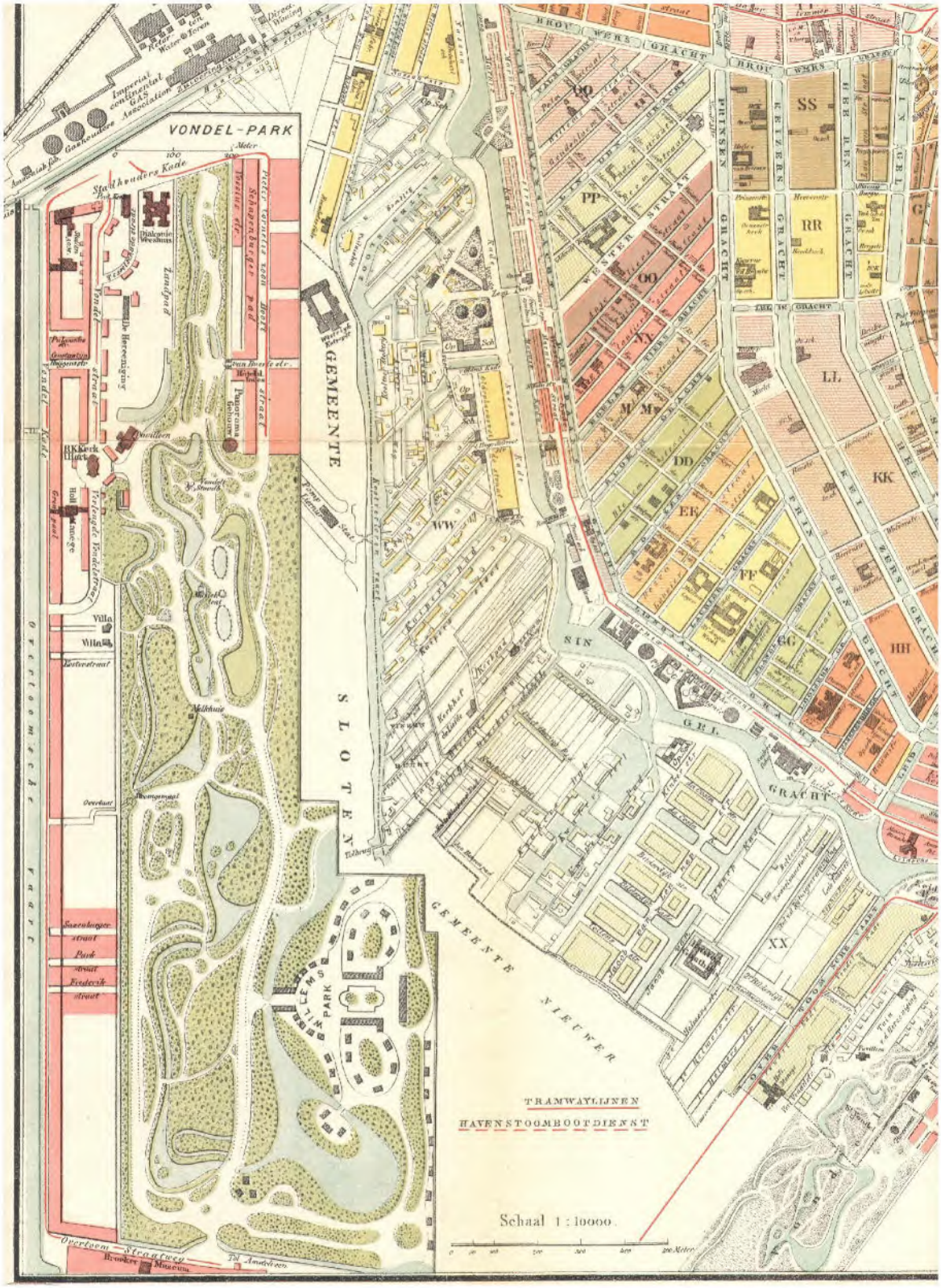
Afbeelding 96b. Kaart van Amsterdam, 1881, "zamengesteld en getekend door A.J. van der Stolk senior, gepensioneerd Hoofdopzichter bij de Publieke Werken der Gemeente". Detail.

Beeld Parkwand

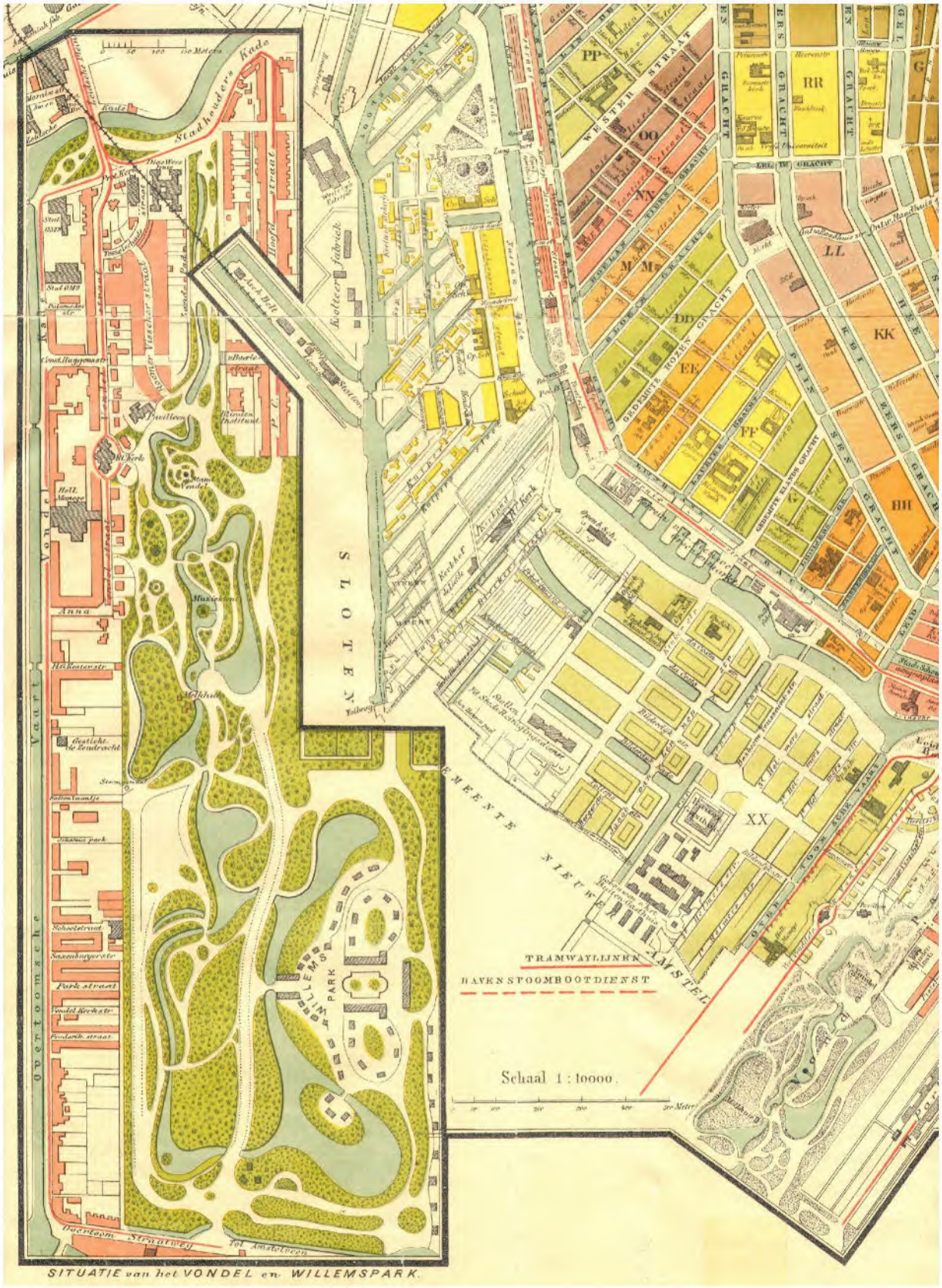
Afbeelding 97. Plattegrond van het Vondelpark, 1881. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

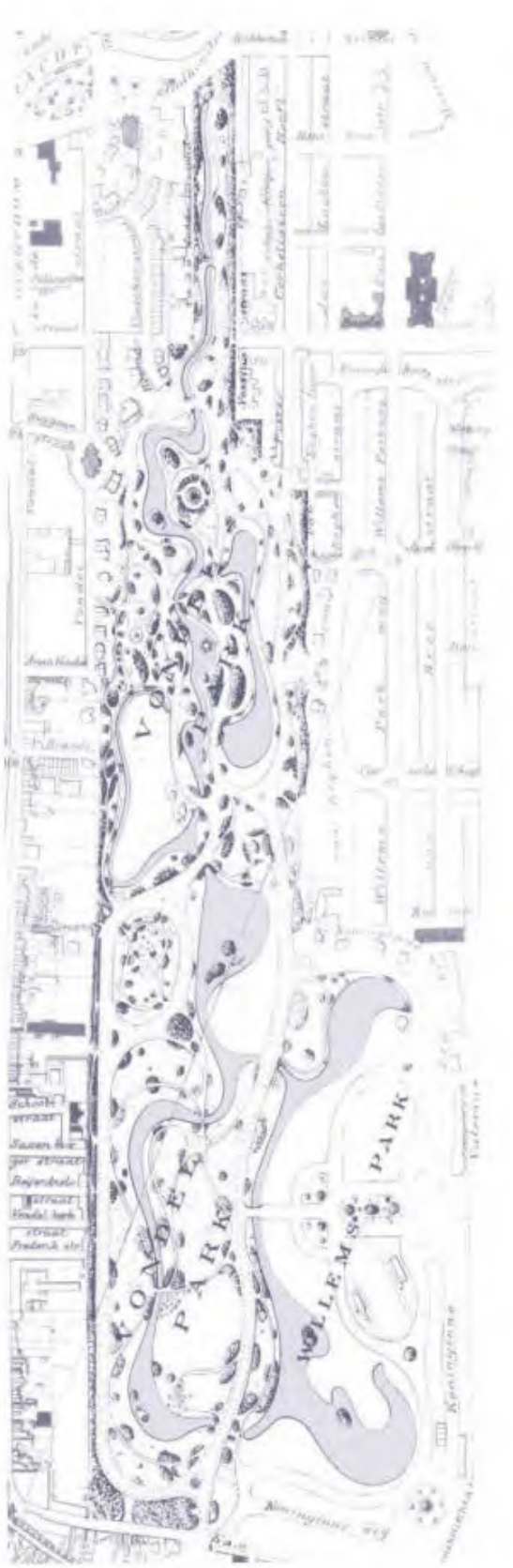

Afbeelding 98. Plattegrond van Amsterdam, met een uitsnede van het Vondelpark, detail. J. van der Stok, 1885. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

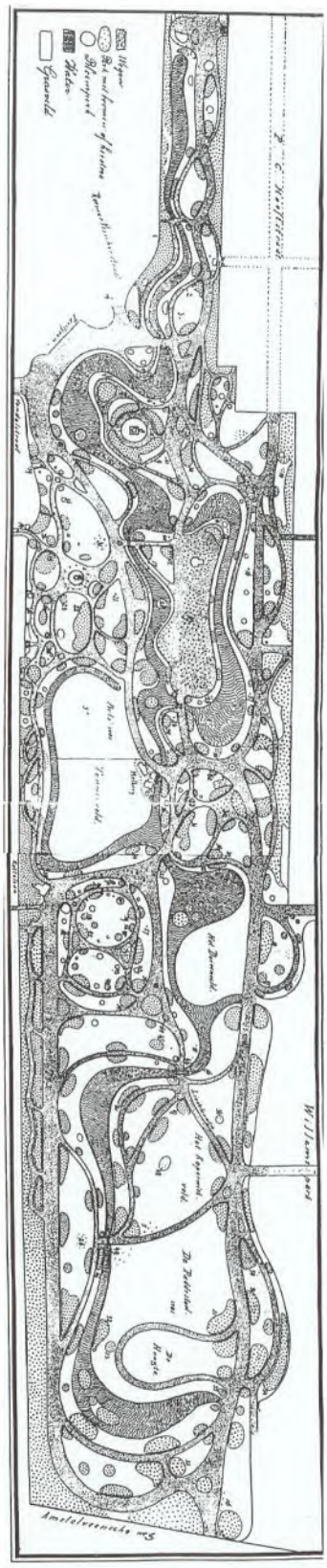

Afbeelding 99. Plattegrond van Amsterdam, met een uitsnede van het Vondelpark, detail. J. van der Stok, 1893. Zie bronnenlijst.

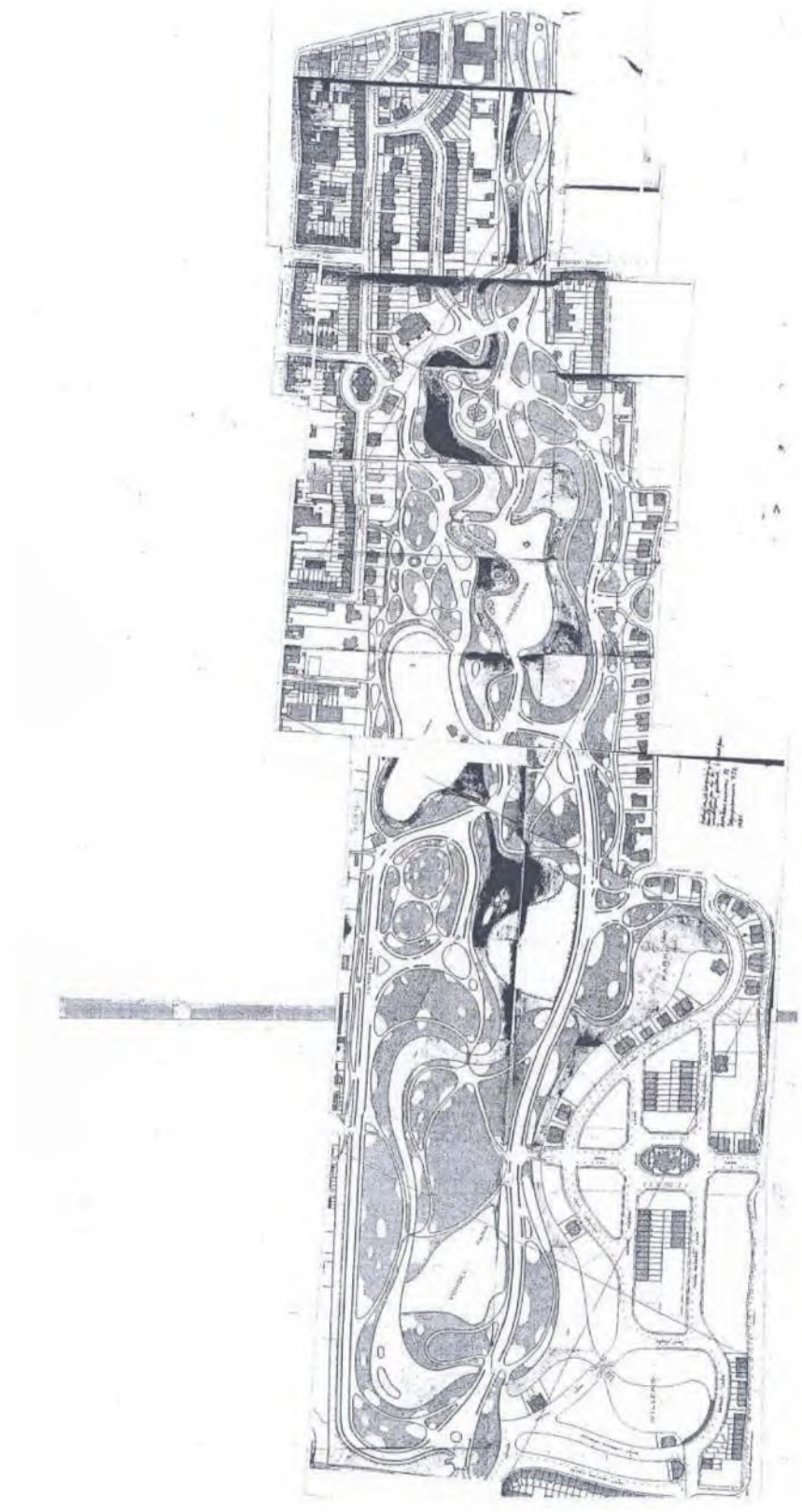
Afbeelding 100. Plattegrond van Amsterdam, detail, H.J. Scheltema, 1896. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

Afbeelding 101. Plattegrond van het Vondelpark, opgenomen in “In ’t Vondelpark” van Heimans en Thijsse, 1901. De nummers op de tekening corresponderen met een lijst van beplantingen achter in het boekje en met beschrijvingen in de tekst. Zie bronnenlijst.

Beeld Parkwand

Afbeelding 102. Plattegrond van Amsterdam, detail, ongedateerd, omstreeks 1910-1916. Zie bronnenlijst.

Afbeelding 103. Plattegrond Vondelpark situatie 2002, Stadsdeel Oud-Zuid, 2002. Zie bronnenlijst.